

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredni nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petič vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2,50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petič vrst Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 14.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocanova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg št. 8. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Uspešnejša obramba Londona

Nočni napadi na London so zaradi močnejše topniške obrambe nekoliko oslabei, zato pa so nemška letala v tem večji meri napadala srednjo Anglijo

London, 13. sept. s. (Reuter). Ze šesto noč po vrsti so nemška letala napadla London. Napad se je začel šesti šele okrog 21.30, uro pozneje nego običajno, ter je bil v splošnem tudi mnogo manj učinkovit nego katerikoli prejšnji. Vstevši onega v noči na četrtak, vsekakor je imela nova taktika protiletalske obrambe Londona uspeh. Tudi preteklo noč so protiletalske baterije strelale izredno močno, toda ne brez posledic kakor prejšnje noči. Presledki v streljanju so bili dokaj dolgi ter so očividno pomenili, da nemška letala niso prihajala nad mesto tako pogosto kakor prejšnje noči.

Kakor hitro pa so se začela v zraku letala, je pričelo protiletalsko topništvo strelati. Zaporni ogenj je bil morda še hujši nego prejšnje noči. Zlasti je bilo v akciji še več težkih protiletalskih baterij, kar kaže, da razpolaga protiletalska obramba Londona še vedno z znatnimi rezervami, ki še niso bile vse izrabljene.

Doslej še ni nobenih poročil, da bi bil napad preteklo noč povzročil kaj škode v središču Londona. Nekaj bomb je bilo sicer vršenih tudi tu, toda vrgla so jih le posamezna letala, ki so se v hitrem poletu preko mesta skušala prebiti skozi protiletalsko obrambo. V nekem londonskem okrožju je eksplodirala težka bomba na glavni ulici ter so ruševine ulice začasno blokirale. Nekatere druge sta bila zadeta vodni rezervoar in neka manjša hiša.

V večji meri so preteklo noč nemška letala napadla severozapadno in srednjo Anglijo, kjer so imeli celo najdaljši letalski napad. Izvršena sta bila ponoči dva večja napada, ki sta oba trajala po več ur. Mnogo močno eksplozivnih in zažigalnih bomb je bilo vrženih preko širokega ozemlja, toda povzročena škoda je majhna in število žrtev ni veliko. V severozapadni Angliji sta padli dve bombi na delavski del nekega mesta ter sta porušili nekaj hiš, pri čemer je bilo nekaj človeških žrtev. Reševalni oddelki so takoj pričeli z očiščevalnimi deli.

London, 13. sept. s. (Reuter). Posebni poročevalci angleške radijske družbe javlja, da je bila pretekla noč v Londonu mirnejša nego katerikoli od sobote dalje. Ljudje so imeli dokaj prilike, da se napijo. V prvih štirih urah nemških napadov na London preteklo noč sta padli samo dve eksplozivni bombi na mesto.

London, 13. sept. s. (Reuter). Davi ob 7.30 je bil v Londonu zopet letalski alarm, ki je trajal 1 uro in sicer v času, ko večina Londončanov odhaja na delo. Kljub alarmu promet ni bil povsod prekinjen in so avtobusi po večini nemoteno vozili.

Angleško uradno poročilo

London, 13. sept. s. (Reuter). O nemških letalskih napadih na Anglijo v pretekli noči sta objavili notranje in letalsko ministrstvo davi naslednji komunikacije:

Sovražni letalski napadi preteklo noč niso bili večje obsega, izvršeni pa so bili preko širokega ozemlja angleškega otočja. Posamezna letala ali manjše formacije so naletele na mnogih točkah na močno protiletalsko obrambo.

Vrženih je bilo mnogo eksplozivnih in zažigalnih bomb tudi na London in okolice. Pri tem je bilo povzročenih nekaj požarov, ki pa so bili kmalu omejeni in škoda je mnogo manjša nego prejšnje noči. Podrobna poročila o številu žrtev še niso na razpolago, toda dosedanja kažejo, da je število ubitih in ranjenih v Londonu zelo majhno.

Nekaj hiš je bilo razdejanih pri napadih na dve mesti v Lincolnshire in na vzhodni periferiji Londona. Pri tem je bilo manjše število žrtev. Drugod v Angliji so napadi preteklo noč povzročili le malo škode in zelo malo žrtev.

Včerajšnji napadi

London, 13. sept. s. (Reuter). Včerajšnji dan je bil v Londonu in po vsej Angliji potekel izredno mirno, mirneje nego katerikoli v tednu. London je imel popoldne enourni letalski alarm, vendar ni poročil, da bi bile na mesto vržene bombe, pač pa so posamezna nemška letala napadla neko mesto ob južni angleški obali ter drugo mesto v severovzhodni Angliji. Tu je bilo poškodovanih nekaj hiš ter neki hotel. Pri tem je bilo tudi nekaj človeških žrtev, vendar malo resnejšega značaja. Tudi v južno-angleškem mestu je bilo več hiš poškodovanih, toda število žrtev je bilo majhno, med njimi samo ena smrtna. Angleški lovci so včeraj sestrelili en nemški bombnik.

London, 13. sept. s. (Reuter). Iz južnega Walesa poročajo, da je bilo tam ponoči sestreljeno nemško bombno letalo. Letalo je padlo na neko ulico v mestu ter je pri tem zažgalo neko hišo. Pilot je bil ranjen in so ga prepeljali v bolnico.

Žrtve med prebivalstvom v Londonu

London, 13. sept. s. (Reuter). Po uradnih podatkih je bilo pri napadu na London v noči na četrtak ubitih okoli 40 ljudi in težje ranjenih 170.

Večje število žrtev pa je zahteval letalski napad na prestolnico, ki je bil izvršen v sredo zvečer. Tedaj je bilo ubitih 125 ljudi in težje ranjenih 250. Kakor znano, so pri tem napadu Nemci izgubili 89 letal s približno 250 letalci.

New York, 13. sept. s. (DNB). Po ameriških informacijah je bilo pri letalskih napadih na London od sobote dalje ubitih okoli 5300 ljudi.

Napad na angleški konvoj

London, 13. sept. s. (Reuter). Sinoči so nemški bombniki v bližini škotske obale napadli konvoj angleških trgovskih ladij. Nobena ladja ni bila zadeta.

Nizozemski dar

London, 13. sept. s. (Reuter). Nizozemska kraljica Vilijemina je v posebni brzojavki obvestila kralja Jurija, da je nizozemska Vzhodna Indija poklonila angleškemu letalstvu 40 aparatov tipa Spitfire in 18 bombnikov Lockheed-Hudson.

Češki prostovoljci na Daljnem vzhodu

Bombay, 13. sept. s. (Reuter). Semkaj je prispel zastopnik češkega finančnega ministrstva v Londonu z nalogo, da organizira vošč sto Čehov v Indiji, Avstraliji in

na Daljnem vzhodu za sodelovanje v vojni.

Neovirana pomoč Indije po morju

Delhi, 13. sept. s. (Reuter). Po uradnih podatkih je v prvem letu vojne dospelo iz Indije na Bližnji vzhod 71 angleških

Letalski napadi v Nemčiji

Bombardiranje pristaniških naprav v Bremenu in Hamburgu

London, 13. sept. s. (Reuter). Letalsko ministrstvo objavlja nekaj podrobnosti o angleških letalskih napadih na Nemčijo v noči od srede na četrtak. Poleg Berlina sta bila napadena predvsem Bremen in Hamburg. V obeh pristaniščih so bili povzročeni veliki požari. Napad na Bremen je trajal dve uri ter so bili potem po izpovedih angleških letalcev vsi dok v plamenih.

V Kölnu je bil most preko Rena zadet od bomb in težje poškodovan. Pri napadu na Koblenz je nastala večja eksplozija, zadet je bil menda municijski vlak. Pri Namuru v Belgiji so bili razstreljeni trije mostovi.

vojaških ladij in vojaških preskrbovalnih ladij. Vse te ladje so dovršile prevoz brez incidenta. V teh številkah angleške trgovske ladje, ki opravljajo redni promet preko Rdečega morja, niti niso upoštevane. Odkar so italijanske čete zasedle angleško Somalijo, sta plula tudi dva angleška vojaška transporta skozi Rdeče morje brez vsakega incidenta.

Posebno intenzivni so bili napadi angleških letal na luke ob Kanalu. Ostende je bil bombardiran štiri ure. Po vsej luki so nastali veliki požari in eksplozije. Tudi v Calaisu in Boulogneu je padlo večje število bomb med dake.

London, 13. septembra AA. (Reuter). Letalsko ministrstvo objavlja, da so angleška letala bombardirala včeraj štiri ure sovražne luke, pristaniške naprave in ladjedelnice v Hamburgu. Prva angleška letala so prispela na cilj nekaj po 8. zvečer ter začela takoj napadati. Kmalu so prispela tudi ostala angleška letala. Ugotovljenih je

Italijanska ofenziva proti Egiptu?

Po še nepotrjenih vesteh prodirata dve italijanski vojski ob obali, tretja pa proti Sudanu — Glavni cilj so vojaški objekti v Egiptu, predvsem pa Sueški prekop

Rim, 13. sept. e. (United Press). Sinoči so se pojavile vesti, po katerih se je italijanska ofenziva proti angleškim silam v Egiptu že pričela preko angleškega Sudana. V zvezi s tem je bilo sinoči tudi javljeno, da se vesti o italijanski ofenzivi proti Egiptu ne morejo demantirati, da pa se more njihovo potrdilo pričakovati, ko bo izdano službeno obvestilo.

Italijanska ofenziva proti angleškim silam v Egiptu se je pričela kakor so sinoči izjavili, v zadnjih 48 urah. Po istih vesteh so tri armade usmerjene proti glavnim vojniim objektom v Egiptu. Dve sta krenili ob obali, ki vodi iz Cirenajke, tretja pa prodira skozi angleško-egiptski Sudan. Glede obeh obalnih armad pravijo, da prodirata proti Sueškemu prekopu. Če ga bodo zavzele, bo pomenilo to prekinitev življenjske poti angleškega imperija. Tretja kolona prodira po mnenju nekaterih krogov proti Port Sudanu. Velik pomen se pripisuje vesti, da se je pričela tako zvana Grazzianjeva ofenziva obenem z nemško ofenzivo proti Angliji.

Trdijo, da se je italijanska ofenziva pričela v trenutku, ko je pričela temperatura v Afriki padati. To omogoča uporabo tankov, kar je bilo doslej zaradi puščavske vročine nemogoče. Puščavski viharji so zadnje dni zadrževali pričetek te ofenzive, ker so bili oblaki peska tako močni, da so onemogočali uporabo mehaniziranih enot.

Povečane angleške napade na italijanske postojanke, med njimi v Cassali, v Sudanu, smatrajo tu kot del angleške protiofenzive, ki naj prepreči razvoj glavnih italijanskih enot proti angleškim silam v Egiptu.

Po vesteh iz Bengazija pripravlja angleško rthovno poveljstvo za borbo več tisoč Novozelancev in Avstralcev. Po vesteh, ki so prispale v Italijo, je bilo namreč 30 tisoč Avstralcev, ki so se vežbali v Palestini, prepeljanih preko Sueškega prekopa in so bili priključeni novozelandskim četam, ki so se vežbale v Egiptu.

Ansaldove napovedi

Rim, 13. sept. AA. (DNB). Znan urednik lista »Telegrafo« Ansaldi je v svojem govoru italijanskim vojakom po radiu podarjal strateški pomen bojišča v Libiji. Med drugim je dejal, da utegne na libijskem bojišču eksplodirati bomba mnogo močnejšega kalibra, kakor pa so bombe, ki padajo na London. Vi razumete, je dejal, kaj mislim pod to bombo, ki se bo, kakor smo poučeni, kmalu razletela na bojišču.

Večja aktivnost na morju

Rim, 13. sept. e. V tukajšnjih novinarskih krogih pričakujejo te dni veliko pomorsko delovanje na Sredozemskem morju. Pred dnevi je italijanski tisk v svojih vojnih poročilih objavil, da so italijanske pomorske sile dvakrat brez uspeha zapustile svoja oporišča, da bi se srečale z angleškim brodom, te dni pa je bila z vso pozornostjo sprejeta vest, da je angleško vojno brodogradništvo zapustilo gibraltarsko pristanišče in krenilo na Sredozemsko morje, ni pa znano, v kateri smeri. Zaradi tega smatrajo v Rimu, da se more pričako-

vati nova pomorska bitka na Sredozemskem morju.

Italijanski podatki o angleških izgubah

Rim, 13. sept. s. (DNB). Po uradnih italijanskih podatkih so Italijani v prvih treh mesecih vojne sestrelili 373 angleških letal. Izgubili pa so samo 63 svojih letal.

V istem času je bilo potopljenih 81 angleških ladij, in sicer dve križarki, 7 rušilcev, 12 podmornic in 10 trgovskih ladij. Italijani so v prvih treh mesecih vojne izgubili samo 15 vojnih ladij, in sicer 1 križarko, 2 rušilca, 8 podmornic in 4 manjše enotice.

Poročilo angleškega poveljništva

Kairo 13. sept. s. (Reuter). Sinočni komunikacije poveljništva angleške vojske na Bližnjem vzhodu javlja, da so izvršile angleške predstraže v Keniji na 200 milj dolgi fronti več uspešnih operacij proti italijanski vojski. Vzhodno od Vaghira so se angleške enote spopadle z znatno močnejšimi oddelki ter so prizadele sovražni-ku velike izgube, ne da bi imele same žrtve.

Pri Cassali v Sudanu je angleška vojska pretekli terek močno in uspešno obstreljevala sovražne obrambne postojanke. V Palestini ni ničesar novega.

Ob libijski meji so italijanska letala napadla postojanke angleških čet.

Italijanski tisk o vlogi Turčije

Rim, 13. sept. e. Zaradi važnosti vzhodnega dela Sredozemskega morja govori v italijanskih krogih o prizadevanju angleške propagande, da bi zapletla v vojno ves sistem Dardanel, grškega otočja in Sueški prekop, kar pomeni tudi Turčijo in Sovjetsko Rusijo. V zvezi s tem je zbudila pozornost vest nekega italijanskega lista, da kljub vsemu angleškemu prizadevanju Turčija ne bo stopila v vojno, razen v primeru napada na grško Tracijo. Zelo značilno je, na kakšen način italijanski tisk pojasnjuje današnje stališče Turčije. Po tem pojasnilu Turčija ne bo stopila v vojno na strani Anglije, ker bi se zaradi tega spila s Sovjetsko Rusijo. Ta spor bi se lahko spremeni v širok spopad Sovjetske Rusije in Anglije na vseh azijskih fronti od Tibeta do Sredozemskega morja. Zato smatra Turčija, da se je vsekakor treba izogniti sporu z Rusijo, na drugi strani pa pravijo, da je Churchillova želja, da bi prišlo do rusko-turškega sporazuma in da si angleška propaganda močno prizadeva za zblizanje med Turčijo in Moskvo. Churchill smatra, da bo na ta način preko Turčije lažje prišel do intimnejših vezí z Moskvo. Prvi korak v ustvaritvi teh angleških želj naj bi bil sovjetsko-turški varnostni pakt. Turčija naj bi priznala Sovjetski Rusiji neke koncesije, nakar bi Anglija dala rekompensacijo na račun Arabije.

Turška sodba o položaju

Carigrad, 13. sept. e. Dogodki na Bližnjem vzhodu in zlasti v Siriji so izzvali precejšnje vznemirjenje v Turčiji. Usoda Egipta in predvsem Sirije se spravlja v zvezi s splošnim položajem na Bližnjem vzhodu, kjer so direktno zainteresirane poleg Turčije tudi ostale države saadabatskega pakta. Pravijo, da mora Anglija voditi račun o vlogi Sirije pri obrambi Egipta, ki je lahko vsak čas napaden. V tukajšnjih krogih beležijo z zadovoljstvom,

Okrog Churchillovih izjav o invaziji

Odmev napovedi predsednika angleške vlade o bližajočem se nemškem vdoru v Anglijo

London, 13. sept. j. (TOP). Današnji londonski jutrniki podčrtavajo v zvezi s Churchillovim govorom zlasti naslednje:

1. Možnost vdora v Anglijo, o kateram je sinoči govoril ministrski predsednik Churchill in o katerem se splošno sodi da je tik pred vrati. Listi v zvezi s to pretirno naglašajo, da je Velika Britanija dovršila svoje priprave in da se bo vdoru lahko postavila po robu. Kot predhodnike vdora navajajo listi nekatera znamenja, med katerimi zlasti spravlja jo v ospredje naraščajočo silovitost letalskih napadov, s katerimi bi Nemčija hotela preplaviti angleške ceste z veletokom brezglavih beguncev, ki bi slednjim blokirali vsa prometna pota. Toda tega cilja nemško letalstvo ni doseglo. Prebivalstvo Londona je ostalo doma. Drugo znamenje je velika vojska, ki so jo Nemci zbrali vzdolž vse evropske obale. Tretje znamenje je delovanje nemškega dalekostrelnega topništva, ki je sinoči otvorilo ogenj na Dover in katerega cilj je bil uničiti angleške obrambne naprave na obali, hkrati pa s svojim ognjem skriti nemški konvoj, ki je odplul iz Calaisa v Boulogne.

2. Dejstvo, da je protiletalsko topništvo angleške obrambe v minulih nočih organiziralo strahovit zaporni ogenj, ki ga nekateri opazujejo kot pravečati ognjeni zid, drugi pa kot ognjeno točo. To novo obrambno taktiko soglasno vsi odobravajo ter si od nje obetajo učinkovite zaščite pred sovražnikom.

Vtis v Ameriki

New York, 13. sept. j. (A. R.). Nevtralni ameriški opazovalci ugotavljajo, da je sinočne Churchillovo svarilo, češ, da je treba nemški vdor v Anglijo pričakovati vsak trenotek, v veliki meri razčistil uganjanje o pravem smotru in ozadju sedanega gigantskega dvoboja med Anglijo in Nemčijo. Ta dvoboj se mora torej dejansko smatrati za uvod nemške ofenzive na britansko otočje, ki jo lahko preprečijo samo še kakšni izredni nepričakovani slučaj. Ako

bilo več neposrednih zadetkov. Opazili so se veliki požari. Angleška letala so bombardirala tudi Bremen, kjer so prav tako nastali veliki požari. Letala, ki so letela nato proti Berlinu, so opazila iz daljave požare na Helgolandu ter na Borkhumu. Angleški letalci so lahko iz velike daljave opazovali te požare.

Berlin, 13. sept. s. (Ass. Press). Po uradnih nemških podatkih je bilo pri angleškem napadu na Hamburg v noči od srede na četrtak razrušenih med drugim 36 stanovanjskih hiš.

Berlin, 13. sept. s. (DNB). Ugotovljeno je, da so se angleška letala pri svojih napadih na Nemčijo poleg zažigalnih lističev poslužila te dni zopet novega nedovoljenega sredstva. V nekem obmejnem kraju zapadne Nemčije so odvrgla angleška letala vrečo, v kateri je bilo več sto hroščev Colorado, znanih uničevalcev krompirja. Slično vrečo so našli 8. septembra v nekem mestu v severnem Luksemburgu drugo pa pri nekem kraju v Belgiji.

V merodajnih nemških krogih ugotavljajo, da se je s takim načinom letalske vojne Anglija postavila izven vseh obstoječih vojnih zakonov. Nemško povračilo bo temu primerno.

Vojna na morju

London, 13. sept. s. (Reuter). Admirall-teta javlja, da pogršajo s potopljenega rušilca »Ivanhoe« enega častnika in 30 mornarjev. Trije rešeni mornarji so ranjeni.

Berlin, 13. sept. s. (DNB). Dne 1. septembra je bil v angleških vodah potopljen 7500tonski belgijski potniški parnik »American Shipper«, ki ga je šele v preteklem februarju kupila belgijska vlada od Zedinjenih držav. S tem je bila izmed 8 tedaj skupaj kupljenih ameriških ladij potopljena že peta.

da je Anglija ukrenila vse potrebno, za zavarovanje strateško važnih točk v vzhodnem delu Sredozemskega morja in v Afriki. V dobro poučenih turških krogih doznajajo, da Anglija ni okrepila samo svojih sil na Sredozemskem morju, temveč je v Egiptu koncentrirala tudi znatne čete iz Avstralije in Sirije. List »Igdam« poroča, da je mnogo angleških tehnikov in pilotov že prispelo na področje, ki so ogrožena od Italije. V tukajšnjih krogih smatrajo, da bo nevarnost, ki preti Sueškemu prekopu zmanjšana na minimum, če se bo koncentriranim četam v Egiptu posrečilo zadržati prodiranje italijanske vojske iz Libije in Abesinije.

Odgoditev zasedanja turškega parlamenta

Carigrad, 13. sept. AA. (DNB). Zasedanje turškega parlamenta je odgodeno za 1. oktober.

Okrog Churchillovih izjav o invaziji

Odmev napovedi predsednika angleške vlade o bližajočem se nemškem vdoru v Anglijo

London, 13. sept. j. (TOP). Današnji londonski jutrniki podčrtavajo v zvezi s Churchillovim govorom zlasti naslednje:

1. Možnost vdora v Anglijo, o kateram je sinoči govoril ministrski predsednik Churchill in o katerem se splošno sodi da je tik pred vrati. Listi v zvezi s to pretirno naglašajo, da je Velika Britanija dovršila svoje priprave in da se bo vdoru lahko postavila po robu. Kot predhodnike vdora navajajo listi nekatera znamenja, med katerimi zlasti spravlja jo v ospredje naraščajočo silovitost letalskih napadov, s katerimi bi Nemčija hotela preplaviti angleške ceste z veletokom brezglavih beguncev, ki bi slednjim blokirali vsa prometna pota. Toda tega cilja nemško letalstvo ni doseglo. Prebivalstvo Londona je ostalo doma. Drugo znamenje je velika vojska, ki so jo Nemci zbrali vzdolž vse evropske obale. Tretje znamenje je delovanje nemškega dalekostrelnega topništva, ki je sinoči otvorilo ogenj na Dover in katerega cilj je bil uničiti angleške obrambne naprave na obali, hkrati pa s svojim ognjem skriti nemški konvoj, ki je odplul iz Calaisa v Boulogne.

2. Dejstvo, da je protiletalsko topništvo angleške obrambe v minulih nočih organiziralo strahovit zaporni ogenj, ki ga nekateri opazujejo kot pravečati ognjeni zid, drugi pa kot ognjeno točo. To novo obrambno taktiko soglasno vsi odobravajo ter si od nje obetajo učinkovite zaščite pred sovražnikom.

Vtis v Ameriki

New York, 13. sept. j. (A. R.). Nevtralni ameriški opazovalci ugotavljajo, da je sinočne Churchillovo svarilo, češ, da je treba nemški vdor v Anglijo pričakovati vsak trenotek, v veliki meri razčistil uganjanje o pravem smotru in ozadju sedanega gigantskega dvoboja med Anglijo in Nemčijo. Ta dvoboj se mora torej dejansko smatrati za uvod nemške ofenzive na britansko otočje, ki jo lahko preprečijo samo še kakšni izredni nepričakovani slučaj. Ako

Borzna poročila

Curth, 13. septembra. Beograd 10.—, Pariz 9.87, London 17.25, New York 439.—, Milan 22.15, Madrid 40.—, Berlin 175.35.

Čiščenje v Rumuniji

Velike zlorabe v upravljanju državnega imetja — Revidira rudarskih in petrolejskih koncesij

Bukarešta, 13. sept. e. Upravitelj države general Antonescu je izdal proglas, v katerem zahteva od državnih uslužbencev, da so v poslovanju s strankami korektni in človeški. Preiskave v finančni upravi in raznih drugih ustanovah glede poslovanja v času bivših režimov se nadaljuje. V poslovanju bucareštanske obine so že ugotovili številne zlorabe v teku zadnjih 22 let. Razsipanje državnega denarja je bilo tako ogromno, da so n. pr. za razlastitev in svrhu razširjenja trga pred kraljevim dvorcem potrošili dve milijardi levjev. Preiskava se vodi tudi glede drugih finančnih transakcij in podeljevanja raznih koncesij v rudarstvu in petrolejski industriji.

Bukarešta, 13. sept. e. (Tr. P.) List »Porunka Vremea« zahteva zaplenbo imetja ge. Lupescu. List trdi, da znaša njeno imetje nad 10 milijonov levjev.

Reforme v vojski

Bukarešta, 13. sept. A. A. (Rador). Izdano je bilo uradno poročilo, da so uklenjeni izredni ukrepi v vojski ter odstranjeni vsi generali, ki so podpirali bivše režime. Poveljniki v rumunski vojski bodo odslej imenovani samo po zaslugah in osebnih sposobnostih.

Bukarešta, 13. sept. e. Kralj Mihail je pomislil več političnih obsojencev, ki so bili kaznovani zaradi opozicije proti bivšemu režimu kralja Karola. Med pomiloščenci je tudi podpolkovnik Prekup, ki je bil od leta 1934 v zaporu zaradi atentata na kralja Karola. Prav tako je bilo amnestiranih 14 oficirjev, ki so bili aretirani ob enem s Prekupom. Amnestije so deležni štirje legionarji, ki so l. 1934 izvršili atentat na predsednika vojskega sodišča polkovnika Cristescu. Naposled so bili pomiloščeni tudi trije dijaki iz Clujja, ki so izvršili atentat na tamošnjega rektorja.

Ukrepi proti židom

Bukarešta, 13. sept. e. »Porunka Vremea« zahteva v svojem članku, posvečenemu židovskemu oporoku, naj se židom odvzame rumunsko državljanstvo, zapleni njihovo imetje, prepove delovanje na kmetih in tudi trgovina s alkoholnimi pijačami.

Kralj Karol v Perpignanu

Bukarešta, 13. sept. e. (TCP). List »Ordinea« javlja iz Vichyja, da je rumunski

kralj Karol na poti v Lizbono prispel v Perpignan na francosko-španski meji. Bukarešta, 13. sept. A. A. (Rador). General Antonescu je objavil poročilo o pogojih, pod katerimi se je kralj Karol 5. septembra odpovedal prestolu. Antonescu je prejšnji dan dobil mandat za sestavo vlade. Ob 21. uri je mandat vrnil, ker so vse osebe, s katerimi se je posvetoval, zahtevale kot osnovno pogoj odstop kralja. Ob 4. zjutraj je dal kralj Karol Antonescu polno diktatorsko oblast. Ob 21. je general Antonescu zaradi množice, ki je oblegala policijsko prefekturo in se pomikala proti dvorcu, zahteval, podprt od Valera Popa in kraljevega adjutanta, naj kralj odstopi. Kralj je odstopil ob 8.10.

Bukarešta, 13. sept. A. A. (Rador). Določene so bile glavne smernice bodočega dvornega statusa in v zvezi s tem je bilo odločeno, da se bodo adjutanti in dvorne dame menjavale vsakih šest mesecev.

Zahteve po avtonomiji nemške manjšine

Bukarešta, 13. sept. s. (Reuter). Reuterjev dopisnik doznava, da stopa vprašanje avtonomije nemške manjšine v Rumuniji zopet v ospredje. Predstavniki nemške manjšine v bivšem rumunskem parlamentu je izročil te dni ministrskemu predsedniku nov memorandum s zahtevami nemške manjšine. Mislijo, da obsegajo te zahteve med drugim pravico avtonomne organizacije nemške manjšine v Rumuniji, oprostitve Nemcev v Rumuniji od vojaške službe, pravico uporabe nemškega jezika v šolah in uradih ter organizacijo Nemcev po narodno-socialističnem vzoru.

Člani madžarske vlade v Transilvaniji

Budimpešta, 13. sept. r. Po kratki seji ministrskega sveta je večerj polpolne predsednik vlade prof. Teleki zopet odstopal v Transilvanijo. V njegovem spremstvu je vodstvo oddelka za manjšine pri predsedništvu vlade in sicer državni tajnik Pataky in prosvetni minister dr. Homan, ki bo sta v Transilvaniji proučila pogoje za izvedbo madžarskega prosvetnega načrta. V soboto bodo odšli iz Budimpešte trije posebni vlaki, rezervirani za člane vlade, državne tajnike ter člane narodne skupščine in senata. V nedeljo bo regent Horthy slovesno vkorakal v Cluj, glavno mesto Transilvanije.

Nov ruski protest v Rumuniji

Incidenti na rusko-rumunski meji — Spopadi med rumunskimi in ruskimi četami — Pomirljiv odgovor poslanika Gafencu v Moskvi

Moskva, 13. sept. s. (Tass). Namestnik komisarja za zunanje zadeve Dekanozov je sprejel 12. septembra rumunškega poslanika Gafencu ter mu sporočil, da so 11. septembra ob 18. v rajonu Gail Valoš, 80 km južnovzhodno od Černovila, rumunski obmejni oddelki napadli sovjetsko ozemlje. Druga skupina rumunskih granicarjev je istočasno z rumunsko strani obstreljevala sovjetske obmejne oddelke. Sovjetske čete so morale odgovoriti s strelnim ognjem.

Namestnik komisarja Dekanozov je nadalje opozoril poslanika Gafencu, da sovjetska vlada ni dobila od rumunske vlade desletje nobenega odgovora na svojo noto od 29. avgusta, v kateri je protestirala zaradi rumunskih obmejnih izstreljav, medtem pa so, kakor se kaže, rumunski vojaški oddelki 11. septembra zagrešili nove provokacije. Dekanozov je izjavil, da sovjetska vlada opozarja na to rumunsko vlado.

Poslanik Gafencu je odgovoril, da bo danes 13. septembra izročil odgovor rumunske vlade na sovjetsko protestno noto od 29. avgusta. Kar pa se tiče incidentov od 11. septembra, bo o tem takoj obvestil rumunsko vlado, ki bo odredila preiskavo in bo krivce kaznovala, če bodo izsledeni.

Ruski interesi v podunavski plovbi

Moskva, 13. sept. s. (Ass. Press). Uradno objavljajo, da je glede na nemška poročila, češ, da je Rusija desinteresirana pri vprašanjih prometa na Dunavu, namestnik komisarja za zunanje zadeve Višinski sprejel 10. septembra nemškega poslanika grofa Schulenburga ter mu sporočil, da Rusija nikakor ne more biti des-

interesirana pri pravnih vprašanjih, ki se tičejo dunavskega prometa in da želi sodelovati pri njihovi ureditvi. Veleposlanik Schulenburg je sporočil, da bo zaprosil svojo vlado za informacije v tej zadevi.

Potni vizumi za baltiške države

Beograd, 13. sept. e. Pooblaščen predstavniki SSSR v Jugoslaviji je izdal naslednje obvestilo:

Vstop tujcev v Litvsko, latviško in estonsko sovjetsko socialistično republiko, kakor tudi tranzit tujcev preko teh sovjetskih republik je prepovedan. Izvzeti so samo tujci, ki so pri diplomatskih predstavništvih bivših vlad dobili sovjetski tranzitni vizum pred 7. avgustom l. 1940. Vsi vizumi razen teh se razveljavljajo, če ni so bili izdani od predstavnikov navedenih republik. Vstop v te republike s tranzitom se dovoljuje po 7. avgustu 1940 samo z dovoljenjem pooblaščenih predstavnikov in konzulov SSSR v inozemstvu. Imeniki nacionalnih potnih listov bivše Letonske, latviške in estonske republike, ki se nahajajo v inozemstvu, lahko pridejo v te republike po 7. avgustu 1940 samo na podlagi sovjetskega vstopnega vizuma.

Bolgarski sportniki v Moskvi

Moskva, 13. sept. e. (Tass). Člani bolgarskega kluba »Slavije«, ki so prispeli sredi, bodo prisostvovali izločilni prvenstveni tekmi med Kluboma »Torpedo« in »Lokomotiva«. Snodi so bolgarski sportniki prisostvovali predstavni v operi. Tekma med »Slavijo« in »Spartakom« bo 15. septembra na stadionu kluba »Dinamo« v Moskvi.

Šahovski turnir v Moskvi

Moskva, 13. sept. s. Snodi je bilo izbrano šesto kolo v turnirju za šahovsko prvenstvo Rusije. Vodeči Stoltberg je že po kratkem času remiziral z Lilienthalom. Bon-darevski pa je prav tako izbral neodločeno z Levenfom. Keres je v odločnem stilu porazil Lilienthal. Keres je žrtvoval damo. Botvink je v francoski otvoritvi premagal s precizno igro letonskega prvaka Petrova. Mikenas pa je zmagal nad Panovom. Partija Rudakovski-Dubinin je končala remis. Ostale partije so bile prekinjene. Kotov ima upanje v zmago proti vodečemu Makagonovu.

Stanie po šestem kolu je: Bondarevski, Stoltberg po 4 in pol. Makasonov 4 (I). Botvink 4. Smislov 3 in pol (I). Lilienthal, Keres, Mikenas po 3 in pol. Dubinin, Panov, Petrov po 3. itd.

Predsedniške volitve v Mehiki

Mexiko, 13. sept. e. Osrednji verifikacijski odbor mehiškega parlamenta je proglasil generala Avila Carnaza za uradnega kandidata za predsednika republike. Verifikacijski odbor je priznal generalu Carnazu dva in pol milijona glasov, opozicijskemu kandidatu generalu Almazanu pa samo 150.000. Kakor javljajo, se je general Almazan mudil v Zedinjenih državah, kjer ima mnogo pristašev in kjer je razvijal zelo živahno propagando. Položaj v Mehiki smatrajo za napet, toda iz službenih izjav je razvidno, da vlada v državi red in mir.

Žegnanje na Trški gori

Novo mesto, 10. septembra. Zadnja nedelja je bila ena najlepših v letošnjem letu. Tako je bilo tudi življenje zelo razbuzano. Mnogi so pohiteli v Metliko, da si oledajo belokranjski festival narodnih noš in plesov, drugi so pohiteli zopet v druge kraje, največ pa jih je šlo na Trško goro, kjer je vsako leto cerkveno praznik. Žegnanje na Trški gori je že od nekdaj za Novomeščane tradicionalen praznik, kamor prihiti mnogo pobožnega ljudstva od vseh strani obširne Dolenjske. Že na predvečer se zbere na Trški gori mnogo mladine, da zaigra okoli cerkve »Vrteck«, ali se pozabava v okrilju večernega mraka ter pomoli pobožno molitve. Na praznik Malega smarna pa je polna Trška gora pobožnih romarjev in ljubiteljev dolenjske dobre kapljice, ko se običajno že toči prvi most. Toda letos tega ni bilo.

Kdo ima več pravic na cesti

Nekaj zgodb izpred sodišča, po sodi sodnik-poedinec

Ljubljana, 13. septembra. Najbolj živahno je v senatni dvorani ob pondeljkih, četrtkih in sobotah, ko sodi sodnik poedinec dr. Pompe. Razprava sledi razpravi, peštra je vrsta obtožboev, ki se morajo zagovarjati zaradi ogrožanja prometa, zaradi utaj, tatvin, nemoralnih dejanj itd. Vsi grešniki, ki niso napravili zločinov, o katerih razsvoja senat s tremi ali petimi sodniki, pridejo pred sodnika poedinec.

ŠOFERJE IMA NA PIKI...

Voznik Janez je prišel navzkriž s paragrafom 204, znanim avtomobilskim in »furmanskim« paragrafom, zaradi katerega imajo sodniki in vozniki vseh vrst mnogo dela, skrb in sitnosti v zadnjem času. Voznik Janez ima piko na šoferje, zlasti na šoferje tovornih avtomobilov. Ko se je pred meseci nekoč z vozom srečal blizu Ljubljane s tovornim avtomobilom, se je Janezu zdelo, da ima na cesti več pravic kakor šofer tovornega avtomobila. Nahrulji je šoferja, da se mu mora umakniti. Ker je šofer menil, da se mora druga drugemu umakniti natančno po predpisih policijskega cestnega reda in v skladu z določili o varnosti javnega prometa, se je voznik Janez razjezil. Stopil je z voza, se oborožil s cepinom in šoferju zagrozil, da mu bo avtomobil razbil, če se takoj ne umakne. Šofer je bil na sredo tako pаметen, da ni nadaljeval debate o tem, kdo ima več pravic na cesti, temveč je avto obrnil in se odpeljal do prve orožniške postaje ter Janeza ovdil.

Pred sodnikom se je Janez izmikal, kakor je vedel in znal, pomagal pa mu je bolj strokovnjaško njegov branilec, a sodnik se je prepiral, da je Janez kriv in ga je obsodil na plačanje globe 420 din. Janezov branilec je prijavil priliz, zatrjujoč, da šoferji tovornih avtomobilov v robantenju na cestah prav nič ne zaostajajo za »furmanci«.

ŽLAHTA JE RAZTRGANA PLAHTA

Ko je teta Ana tam nekje pri Trzliču ležala hudo bolna v postelji in se ni nihče od njenega številnega sorodstva brigal za njo, je rekla svojim prijateljicam, da bo tisti, ki jo bo negoval in poskrbel, da bo krščansko pokopana, dobil tudi njeno skromno zapuščino. Samo ena izmed tetinih prijateljic je vedela, da ima stara vo-

Vinozradi kažejo žalostno sliko, kakor bi bili vsi porajeni. Grozda je le malo in še to ni dozorelo. Trgatev ne obeta nič dobrega. Toda vse to ni motilo zabave željnega Dolenjca, da ne bi bil dobre volje, katero je pospeševalo krasno vreme. Nabralo se je mnogo ljudi, ki so opravili svojo pobožnost ter nato posedeli v prijaznih hramih, se založili z dobrim prigrizkom ter zamotili še z dobro starino, češ, le privoščimo si ga, saj drugo leto ne bomo pili tako dobrega in sladkega.

Žegnanje na Trški gori je bilo letos izredno dobro obiskano, staro in mlado je hitelo na goro od blizu in daleč. Tu so se znašli stari znanci, ki se že več let niso videli ter se pogovorili o tegobah življenja. Iz prijaznih zidanic so se tule vesele povpeke in zdravice, sal sladko je vince bučensko. Toda le prehitro se je začelo solnce pomikati proti zatonu in se je začela razniti Trška gora, ki so jo zapuščali veseli in pobožni romarji prevevali in vriskaloč, z željo, da jim da ljubi Bog dočakati, da se prihodnje leto pohite na prijazno gorico.

denična teta razen nekaj pohištva tudi hranilno knjižico z nekaj jurji vloge.

Marjeta, tetina sosedja, je bila tista, ki je res skrbela za bolnico v dneve hude boleznij in tudi oči je teti zatislila ob smrti ter se pobirala, da je bila teta po krščanskop na oder položena in po krščansko pokopana. Sosedja Marjeta si je pa tudi prilastila tetino zapuščino. Odnesele je šivalni stroj, uro, odejo, nekaj posode in vložno knjižico z vlogo okoli 9000 din. Ko je sorodstvo zvedelo o tetini smrti, je prišlo tako rekoč korporativno v hišo žalosti in pobaralo najprvo ne morda o tem, kako je bilo teti v zadnjih trenutkih, temveč o tem, kje je vložna knjižica, kje je šivalni stroj in kje je posoda. Sosedja Marjeta je plačevala za teta račune med boleznijo in je naročila mirtvaško krsto in pogreb ter je dobila račune. Nekaj stroškov med boleznijo je poravnala s svojim denarjem. Ker se je bala, da bo morala plačati vse neplačane račune za pokojno teto, je hranilno knjižico skrla z namenom, da jo izroči sodišču, ki naj razsodi, kdo bo prvi izplačan, kajti sodišče se spozna na postave. Tetino sorodstvo pa je vložilo ovadbo proti sosedji Marjeti, češ da si je samovoljno prilastila tetino zapuščino.

Sosedja Marjeta je povedala sodniku, zakaj si je prilastila del zapuščine in je tudi predložila račune, ki jih je plačala za teta. Priče so potrdile, da je teta namenila svoje preminilne tistemu, ki bo zanj skrbel. Teta je vedno ponavljala, da je žlahta raztrgana plahla. Sodnik se ni mogel prepričati, da je sosedja Marjeta storila kaznivo dejanje in jo je oprostil.

V VREČICI JE BILO 16 TISOČAKOV

Rečna žena, ki je izbrala priliko in odnesla iz nezaklenjene pisarne v znanem ljubljanskem bifeju 16.000 din in s tem zagrešila tatvino, se je zagovarjala pred sodnikom, da ima štiri otroke, da živi v bedi in pomanjkanju, kajti mož zasluži samo 700 din. Pograbila je vrečko, v kateri je bilo kar 16 jurjev. Ko bi vedela, da je toliko denarja v vrečki, bi se morda skesala pred tatvino, po storjenem dejanju pa je bilo za kes prepozno. Porabila je okoli 5000 din, nakupila je obleke za svoje raztrgane otroke in živeža za lačno družino ter nekaj starih dolgov je plačala. Obsojena je bila na deset mesecev zapora.

Živilski trg

Ljubljana, 13. septembra. Tudi danes je bil trg dobro založen s sovčjem. Veliko je bilo spet na trgu sadja, ki ga dovažajo zlasti okoličani. Gospodje pa se je jeze, češ da je črvido, dasi se zdi na prvi pogled zdravo. Krompirja je bilo danes na trgu samo nekaj vrč, ki so ga pripeljale kmetice iz okolice. Mestni tržni odbor, ki je določil ceno krompirja na 1,50 din za kilogram, skoraj obupuje, če bo mogel vzdržati zadosten dovoz krompirja pri tej ceni, ker kmetje očitno neče več voziti ga na trg. Zaradi brezmesnega dne so danes gospodje pridno posegali po gobah, ki jih je bilo na trgu precej, merica kakor prejšnje dni po 2 din. Večji gostinski obrati so se zalagali za divjačino, v glavnem s srnjim mesom, ki se prodaja po 18 do 24 din kg. Nekaj je bilo na razpolago tudi divjih rac po 14 din kg. Hitro je šla v denar tudi domača perutnina, za sedaj še po starih cenah.

Ribi je bil danes prav slabo založen in zanj tudi ni bilo pravega zanimanja. Od morskih rib so bile na razpolago samo sardelice od 16 do 20 din za kilogram. Ribiči na morju so imeli te dni zaradi burje in južnih vetrov skrajno slab lov. Na pomankanje rib na notranjih tržiščih pa vpliva tudi izvoz v Italijo, saj kupujejo zadnje čase Italijani ribe že kar od ribičev na morju. Od sladkovodnih rib je bila na razpolago nekaj somov po 20 do 24 din za kilogram, dalje donavski smuč od 20 do 28 din, precej ščuk in belic ter postvri.

Proti draginji

Maribor, 13. septembra. Na pobudo Narodno strokovne zveze je za snodi sklicala Delavska zbornica konferenco predstavnikov strokovnih organizacij, ki so se je udeležili zastopniki Narodno strokovne zveze, Jugoslovanske strokovne zveze in Zveze združenih delavcev. Na konferenci so predvsem razpravljali o novi minimalni mezd in o visoki ceni kruha, ki ga revnejši sloji ne morejo več kupovati. Zaradi tega je bila banu dravske banovine poslana naslednja resolucija: 1. S tem, da je bila izdana nova minimalna mezda za vsa država, za katero uredba o določanju minimalnih mezd dopušča zvišanje za 50 %, apeliramo v imenu delavstva na podporo bivše mariborske oblasti na Vas, g. ban, da predpišete za dravsko banovino najvišje delavne minimalne mezde, da se s tem nekoliko omili bedni položaj našega delavstva.

2. Zaradi previsoke določenih cen kruha je delavstvo še ob to vsakdanjo hrano. Zaradi tega Vas, g. ban, naprošamo, da določite nižje cene za enoten kruh, tako da ga bo lahko kupil vsak delavni človek in da se bo res lahko imenoval ljudski kruh.

—c Prvenstvena nogometna tekma. V nedeljo 15. t. m. ob 16. se bo pričela na celjski Glaziji prvorazredna prvenstvena tekma med SK Celjem in SK Brezicami. Ker gojijo gostje lep nogomet in je tudi Celje sedaj v dobri formi, bo srečanje gotovo zanimivo in privlačno. Ob 14.30 se to pričela predtekma med SK Borutom iz Gotovalca in drugim moštvom SK Celja.

—c Napad. V torek se je 40letna posestnica Brigita Mohorjeva v Kapli vasi pri St. Pavlu pri Prebolu sporekla s svojim bratom. V razburjenosti jo je brat pretepel ter jo močno poškodoval po glavi in željstih. Mohorjeva se zdravi v celjski bolnici.

—c Napadi brez konca in kraja. V Zagaju pri Ponikvi je sin nekega posestnika iz iste vasi v nedeljo zvečer napadel 39letnega posestnika Franca Lebra ter ga z nožem močno poškodoval po glavi in rokah. Ko je bil 33letni posestnikov sin Jurij Holcer iz Marijgradca pri Laškem v ponedeljek zvečer v mlino, je stopil v mlino neki Miha Robida in zahteval moko. Ker moko ni dobil, je napadel Holcerja in ga udaril, nato pa je odšel. Ko je Holcer pozneje zapustil mlino, ga je na cesti pričakal Robida in ga pretepel do nezvesti. Holcer je dobil obšutne poškodbe. Lebra in Holcerja so oddali v celjsko bolnico.

Beleznica

KOLE DAR

Danes: Petek, 13. septembra: Notburga, Francisek K.

DANASNE PRIREDITVE

Kino Matica: Bar juga
Kino Sloga: Beli kvartet
Kino Union: Vražji študentje

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Sušnik, Marjtin trg 5, Kuralt, Gosposvetska cesta 4, Bohinec ded., Rimska cesta 31.

Opod sira

Po dinarju moramo že plačevati žemljice. Podražitev kruha je torej stodoletna. Kaj to pomeni, vedno in čutijo najbolj ti, ki jim je vsakdanji kruh res vsakdanja in glavna hrana v teh težkih časih. Bliza se zima, z njo pa nove skrbi in nove težave. Debelo knjigo bi lahko napisali o bedi in pomanjkanju siromahnih slojev. Toda kaj, ko živimo v tako čudnih časih, da se za človeka nihče ne zmeni. Pristajem se bo menda kmalu godilo boljše kakor mnogim ljudem ali pa se jim že.

V sredo, ko je oblast določila na živilskem trgu najvišjo ceno krompirja 1,50 din, so kmetje in kmetice zapetili, da po tej ceni krompirja ne bodo prodajali, češ da ga raje dajejo praščem. In danes res ni bilo na živilskem trgu krompirja. Prašči ga bodo torej jedli, saj ga je letos dala mati zemlja v izobilju kakor že dolgo leta ne, reveži ga bodo morali pa stradati. Isto velja za kruh. Prašči so že jeli dobivati tečno hrano v obliki pokvarjene moke. Ljudje, ki imajo kaj pod palcem so se založili z moko in mnogim se je že pokvarila. Kam z njo? Prašči jo radi jedo, pa naj jo dobe, a revež ostane lahko tudi brez kruha. Čudni, prečudni časi!

SOKOL

Ljubljanskemu Sokolstvu

Sokol v Litiji slavi v nedeljo 15. t. m. 30letnico poldnega obstanka. Pozivamo ljubljansko sokolsko društva, da se udeležijo te pomembne prireditve s svojimi odposlanci v krogih in zastavami. Naj bo to skromno povračilo za gostoljubnost, ki jo je lani izkazal litijski Sokol ljubljanskemu naraščanju. Odnos iz Ljubljane s vlakom ob 13.30. Ostalo članstvo vabimo, da se udeležijo javnega nastopa v Spodnji šiški, ki bo istega dne na telovadnici pri Sokolskem domu. Udeležba v civilni obleki z znaki.

— Zupne strelske in kolesarske bojne tekme. Strelske in kolesarske bojne tekme župe Kranj se bodo vršile za okrožja Kranj, Škofja Loka v Škofji Loki, za skupine Radovljica, Bled in Jesenice v Lescah. Vse edince naj takoj javijo udeležence, da bo omogočena hitra organizacija. Upoštevale se bodo kot je bilo sklenjeno tudi prijave, ki bodo prispale v zadnjem dnevu in one, ki bodo podane na dan tekem vendar je treba te prihraniti le za izredne slučaje. Prehrana v Lescah in Škofji Loki bo znašala 8—10 din. Bratje vodniki se morajo zglasti na zbornem mestu za kolesarske tekme pri funkcionarju, ki bo določen za prehrano, njemu je treba izročiti zneske za kosila. Če bi bilo izredno slabo vreme bodo tekme preložene. Dosedaj se je prijavilo že 150 bratov, a prijavnice so bile oddane le iz maloštevilnih edince. Vse edince naj torej takoj oddajo prijavnice. — Sokolska župa Kranj.

— Ljubljanski Sokol sklicuje za sredo 18. septembra ob 20. zbor vseh obveznikov Petrove petletke, ki so se obvezali prisostvovati za novi dom. Namen zбора je posvetovanje o nadaljnjem čim uspešnejšem delu za zgradbo novega doma. Pomagati z nasveti in dejanji, da pridemo čim prej do svojega doma, zato se zanesljivo udeležijo zboru, ki bo v mali zalerijski dvorani v Narodnem domu. Vabljani tudi ostali. — Ljubljanski Sokol opozarja svoje članstvo na enkratni izredni prispevek, na katerem se opozoriti že v zadnji številki svojega društvenega »Vestnika«. Poslužite se priloženih pološčic! — Redna telovadba vseh oddelkov se je pričela s 1. septembrom v telovadnici. Opozorjamo članstvo, da se vsi vpisovanje pri vodnikih oddelkov do 30. oktobra. Zlasti opozorjamo starejši dece in naraščajo, da že takoj prve dni višje svoje otroke k telovadbi, ker je do 30. oktobra vne nemogoče.

Sokol I. Ljubljana Tabor vabi članstvo, da se v čim večjem številu udeležijo pogreba brata Rapeta Andreja. Pogreb bo danes ob 17.30 iz kapelice sv. Nikolaja na Zalah. Udeležba v civilu z znakom.

— Zahvala. Sokolsko društvo Ljubljana. Moste se iskreno zahvaljuje vsem, ki so na katerikoli način pripomogli do takolega uspeha naše prireditve na dan 8. septembra. Najlepša hvala vsem darovalcem lepih dobrotov za srečolov, dalje vsem svojim sestram za podarjeno pecivo in slaščice, kakor tudi vsem številnim preplačnikom vstopnine. Bratska hvala vsem članom in članicam za vse izvršene predprijave in brezhibno opravljeno delo na prireditvi. Hvala vsem za trud in pomoč. Končno se zahvaljujemo vsem številnim posetnikom prireditve. Zdravo!

Za češki film VRAŽJI ŠTUDENTJE KINO UNION, tel. 22-21
vlada še vedno veliko zanimanje, a predvajati ga bomo mogli samo še danes. Zato ne zamudite te priložnosti!
Predstave ob 16., 19. in 21. uri.
Blagajna odprta od 11. do 12. ure in od 15. ure dalje!

Samo še danes predvajamo zanimivo dramo iz življenja lepih bolničark — pod naslovom BELI KVARTET KINO SLOGA, tel. 27-30
Predstave ob 16., 19. in 21. uri
KOT DODATEK glasbeni film: SCHUBERT IN NJEGOVA DOMOVINA.

DANES NEPREKLICNO ZADNIKAR aktualni, napeti in zanimivi francoski film **BAR JUGA** Charles Vanel, Tanja Fedor, Dolly Davis, Jean Galand
KINO MATICA, tel. 22-41 — Ob 16., 19. in 21. uri.

DNEVNE VESTI

— **Odlikovanje novinarjev.** Na predlog predsednika ministrskega sveta je bilo s kraljevim ukazom odlikovanih več novinarjev, med njimi glavni urednik »Jutrac« g. Stanko Virant z redom sv. Save III. stopnje in beograjski dopisnik »Jutrac« Naum Simić z redom sv. Save IV. stopnje.

— **Silno pomanjkanje avtomobilskih in avtomobilskih pnevmatik.** V naši državi je nastalo silno pomanjkanje avtomobilskih in avtomobilskih pnevmatik, ki jih nima noben trgovec več in tudi ni nobenih izdelovalcev, da bi jih v doglednem času dobili. Domače tvornice jih pa ne morejo izdelati niti toliko, da bi bilo to omembe vredno. Doma izdelane pnevmatike so se podražile za 25 do 35%, so pa primeri, ko jih prodajo lastniki tudi po 200% dražje. Tako je potisnjeno vprašanje bencina na drugo mesto in na prvo mesto je stopilo vprašanje pnevmatik. Sploh se vedno bolj čuti pomanjkanje gumijastih vrst. Zato je bilo na merodajnem mestu sklenjeno prirediti takoj v predelavo strove gume, ki jo je pri nas dovolj, pa tudi stare gume in gumijasti odpadki. Zastopniki Zveze avtomobilskih podjetij so bili včeraj pri trgovinskem ministru v zadevi preskrbe s pnevmatikami.

— **Naša trgovinska mornarica v prvem letu vojne.** »Jugoslovanski Kurir« pravi: zanimiv članek o položaju naše trgovinske mornarice po prvem letu vojne. Od začetka vojne smo prodali tri starije parnike s skupno tonažo 29.783 ton zaradi normalnega plovnega rizika se je potopil en parnik s 5581 tonami, zaradi vojne rizika smo pa izgubili 4 parnike s skupno tonažo 20.430 ton. Tako se je naša trgovinska mornarica po prvem letu vojne skrčila za 8 parnikov in skupni tonazi 50.213 ton. V začetku vojne je imela naša trgovinska mornarica 93 parnikov dolge in velike obalne plovice s skupno tonažo 361.645 ton.

KINO MOSTE
Danes in jutri ob 20. uri velefilm v naravnih barvah
Pustolovščina Toma Sawyerja
Jezdec smrti
(Dick Foran — poljoč kowboy)

— **Trgovinska pogajanja s Turčijo** se prične ob koncu septembra ali najpozneje v začetku oktobra. Na njih se bodo obravnavala vsa odprta vprašanja o blagovnem prometu med obema državama, razen vprašanj koruze, bombaža in opija. Ta vprašanja so namreč že urejena.

— **Okrog 6.500 naših izseljencev v Belgiji.** Po okupaciji Belgije se začeli naši tam zaposleni izseljenci polagoma vračati na dom. Nekaj se jih je preselilo v Belgijo tudi iz Francije. Naših državljanov je v Belgiji okrog 6.500.

— **Naš trgovinski ataše v Moskvi prispel v Zagreb.** V sredo je prispel v Zagreb naš trgovinski ataše v Moskvi ing. Franjo Gaži. Nekaj dni se je mudil v Beogradu in tudi v Zagrebu ostane več dni, potem se pa vrne z letalom v Moskvo. V Beogradu in Zagrebu je stopil v stik z gospodarskimi krogi.

— **Gospodarski stiki med Jugoslavijo in Češkoslovansko protektoratom.** V Pragi izhajajoči nemški list »Der neue Tag« priobčuje k otvoritvi jesenske velesejme v Pragi članek našega trgovinskega ministra dr. Andresa o gospodarskih stikih med Jugoslavijo in Češkoslovansko protektoratom. Naš izvoz v protektorat je znašal v lanskem koledarskem letu 769.000.000 din ali skoraj dvakrat toliko, kakor je znašal povprečni izvoz v bivšo Češkoslovansko. Uvoz iz protektorata se je pa znižal na 308.000.000 din. V splošnem se razvijajo gospodarski stiki med Jugoslavijo in protektoratom ugodno.

— **Nova uredba o prevozu potnikov, blaga in prtljage.** 1. oktobra stopi v veljavo nova uredba o prevozu potnikov, blaga in prtljage na železnicah. Nova uredba se je v veliki meri prilagodila gospodarskim potrebam, pa tudi določbam novih mednarodnih konvencij o železniškem prometu. Obenem z novo uredbico dobimo tudi novo osnovno tarifo naših železnic.

— **Ne opisovati, doživeti je treba!** Udeležite se mikavne petdnevne avtozlete: Plitvice, jezero, Split; ladja na Hvar; Trogir, Šibenik; veličastni slap Krke; preko Velebita: Senj, Sušak—Ljubljana. Znameniti kraji, lepi otoki, zanimivi doživljaji! Sončna Dalmacija — najlepša jeseni! Grozdja, smokev — obilo! Podrobne informacije pošljite brezplačno upravo »Po božjem svetu«, Ljubljana, Sv. Petra napis 17-c. 345—n

— **Poset planin Slovenije** je zopet neoviran v vseh planinskih predelih Slovenije. Delne omejitve, ki so bile določene za poset nekaterih vrhov so ukinitve. Turisti se morejo legitimirati kot do sedaj obmejnim organom z izkaznico planinskega društva ali sploh z izkaznico s sliko. V interesu planincev samih je, da se brezpogojno pokorijo vsem odredbam naših granic, ki vršijo težko in odgovorno službo. Jesenski izleti v naše planine so najlepši ter naj planinci izrabijo ugodno priliko ter naj posetijo gore Slovenije meseca septembra v čim večjem številu.

— **Ob dvajsetletnici Jugoslavije,** jubilejni zbornik revije Misel in delo, izšel leta 1938. Zbornik obsega obširno gradivo naše zgodovine. Naši javni, kulturni in politični delavci so prispevali važne zgodovinske razprave pod poglavjem »Iz bojev za našo samostojnost« in kritični pregled našega državnega življenja v razpravah pod poglavjem »Dvajset let v svobodi«. Od velike naklade je ostalo še nekaj izvodov, ki jih nudimo v razprodaji po izjemni ceni: broširan izvod po 20 din, vezan izvod

po 40 din in dodatek za poštino. Zbornik obsega 370 strani. — Naročila sprejema uprava revije Misel in delo v Ljubljani, Gosposvetska cesta 4/I, in večje knjigarnice.

— **Vpisovanje v Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod, Ljubljana, Domobranska cesta 15.** (telefon 43-82) je dnevno dopolnje in popoldne za Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti. Redni pouk se prične dne 16. t. m. Šolnina zmerna, manj premožni imajo popust. Pojasnila in prospekte daje ravnateljstvo. Zavod uživa odlične sloves, je največji in najmodernejši te vrste. (—)

— **Železniški delavci, ki so šli posredovati v Beograd za povečanje plač,** bodo sprejeti od g. ministra za promet danes v petek 13. t. m. Deputacijo je poslal oblastni odbor Zdrženja Jugoslovanskih narodnih železničarjev in brodarjev v Ljubljani in jo sestavljajo tovariši Jenko iz Ljubljane, Ropret iz Maribora in Zorko iz Litije. Njihova naloga je prepričati odločujoče čimnitelje o veliki bedi, v kateri žive železniški delavci. Potrebno bi bilo, da se prizna in tudi v celoti izplača rednim delavcem z zadnjo uredbico in od 1. t. m. uveljavljeni povišek na račun posebne doklade zaradi dragine (dnevno za kvalificirane delavce 6.40 din, polkvalificirane 4.80 din, fizične 4 din), ne pa da se jim z isto uredbico da že tako pičli povišek zmanjša s odvzemom 10% od osnovne meze. Tudi pogodbenim delavcem je treba izdejskovati povišek plač, ker je znano, da so prav ti največji siromaki med železničarji.

— **Snež pri nas in v Bosni.** Po hudih nalihih zadnjih dni se je ozračje močno ohladilo in naše planine je zopet pobelil sneg, ki sega precej nizko v doline. Sneg čutimo tudi v Ljubljanski kotlini, kjer je postalo zlasti danes ponoči tako hladno, da so ljudje že jeli nositi površnike in da nas je davi precej zeblo. Dopoldne je sicer postajalo sončno, vendar pa ne kaže, da bi dobili trajno lepo vreme. Sneg je zapadel tudi po bosanskih planinah.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo delno oblačno, zmerno hladno vreme. Včeraj je deževalo v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Sarajevu in Kumboru. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 23, v Kumboru in Dubrovniku 22, v Beogradu in na Rabu 18, v Sarajevu in na Visu 17, v Zagrebu 14, v Ljubljani 13,2, v Mariboru 11. Davi je kazal barometer v Ljubljani 768,5, temperatura je znašala 6,6.

— **Vlom v Zapotoku.** V Zapotoku nad Zelimljami je bilo te dni vlomljeno v hišo posestnika Franca Pečka. Ukradena je bila moška in ženska obleka ter nekaj zlatnine. Peček je oškodovan za okrog 3000 din. Vlomili so najbrž cizani, ki so taborniki neke v bližini, a so po vlonu pobegnili nekam proti Kočevju. Orožniki jih zasledujejo.

— **Namesčenci okradli trgovca.** Trgovca v Glini Pavo Mrgan je že več mesecev opazal, da blagajna ni v redu. Slučajno je ugotovil, da mu izginja iz skladišča blago. Postal je pozoren in naposled je izsledil tatove. Kradli so njegovi namesčenci, in sicer vsi brez izjeme. V dveh letih so ga okradli za 200.000 din.

— **Avto do smrti povozil otroka.** V Banatskem Andrejevcih je tovrni avto tvrdke Robert Hotek do smrti povozil triletno Ano Vivasček. Otrok je v zadnjem hipu skočil čez cesto in prišel pod avto. Nesrečno deklco je avto pregazil tako, da je oblezala mrtva.

— **Strela ubila dva delavca.** V sredo je v Somboru strela ubila 60letnega monterja Franja Tota in delavca Rajka Sljepčeva. Popravilna sta električni vod in naenkrat je udarila vanj strela. Bila sta takoj mrtva.

— **V smrt iz strahu pred kaznijo.** V Sisku se je ustrelil pomožni skladiščnik tvrdke Shell v Capragu Gjuro Antolič. S tovariši je baje ukradel nekaj malenkosti iz skladišča in pozvan je bil na policijo. Strah pred sramoto in kaznijo ga je pogljal v smrt.

— **Zajci povzročili za 3.000.000 din škodo.** Banska uprava dunavske banovine je omejila lov na zajce in jerebice. Kmetje pa protestirajo proti temu odloku, ker jim dajejo zajci veliko škodo. Na področju dunavske banovine so oglojati čez zimo 266.708 sadnih dreves in napravili za do 3.000.000 din škodo. Država, banovina in občine pa dobivajo od lovišč v tej banovini samo 2.660.000 din.

— **Ljubosumen mož odgriznil ženi nos.** V Somboru je prišlo včeraj v rodbini Aleksandra Vasića do družinskega prepira s tragičnim koncem. Vasić je postal po sedmih letih srečnega zakonskega življenja naenkrat ljubosumen na svojo ženo, ki jo je zapodil od hiše. Ker ni mogel trpeti, kako drugi gledajo njegovo ločeno ženo, jo je povabil nazaj. Toda žena se ni hotela vrniti. Zato sta se sprla in med prepričevanjem je mož ženi odgriznil nos. Zagovarja se, da je storil to iz osvete, ker ni hotel, da bi bila njegova žena vseh drugim.

— **Izgubljena ročna torbica.** Te dni je bila izgubljena po poti od vasi Hlebece do državne ceste v Zapužah pri Bezunjah na Gorenjskem ročna torbica last profesorice Jelke Hadži iz Novega Sada. V torbici je bila denarnica s 380 din, srebrna damska ura, ročavice, potni list, nekaj fotografij in nekaj toaletnih potrebščin. Hadžijeva je oškodovana za dobrih 1000 din.

— **Nesreče.** Poštne uslužbenke Franca Mlakarja, zaposlenega na glavni pošti, ki se je peljal včeraj popoldne po Celovški cesti proti mestu, je v bližini remize podrl neznan avtomobilist. Mlakar se je poškodoval na glavi in si zlomil desno nogo. Delavec Ivan Mrak iz Kranjske gore je bil včeraj zaposlen v gozdu, kjer so spravljali v dolino težke hode. En hode je Mrak

ka pritisnil k stoječemu drevesu in mu zlomil desno nogo. — Posestnikov sin Anton Pustoslavšek iz Nove Štite pri Gor. gradu je v gozdu nakladal hode na voz, pa mu je eden padel na nogo in mu jo zlomil.

Iz Ljubljane

— **Izredna letna Skupščina Učiteljske samopomoči,** v nedeljo v telovadnici II. deske šole v Ljubljani na Cofzovi cesti, je v polni meri dosegla svoj namen. Članstvo je sledilo razpravam z izredno pozornostjo, sklepi so bili sprejeti soglasno, vse zborovalce je navdajala edina želja: koristiti čim bolj US, tej važni učiteljski socialno gospodarski zadrugi Otvorili in vodili je skupščino njen zaslužni predsednik g. Ivan Kocjančič, ki je očrtal v bistvenih obrisih borbo, ki so jo vodile humanitarne organizacije za svoj obstoj, še posebej pa se je dotaknil onih vprašanj, ki so narekovala, da mora sprejemati Učiteljska samopomoč s svojimi 2613 člani nova pravila in poslovnik. Zborovalci so izrazili svojo vernost vladarskemu domu in vzdiknili Nj. Vel. kralju Petru trikratni živio, dobršen del dopolnjevala pa je izpolnila razprava o izpremembah k osnutku pravil in poslovnika, kar je bilo oboje natisnjeno v posebni prilogi »Učiteljske tovariša«. Člani so bili od prvega do zadnjega prečitani in nekajkrat so bila mnenja deljena, odnosno so bili stavljeni dodatni predlogi. Pravila je sestavljal poseben odbor petih učiteljev, zanj je poročal g. upravitelj Šmajdek. Skupščina, ki je pričela z delom ob 9.30, se je zaključila malo pred polnočjo, potem, ko je se izrazila svoje posebno zadovoljstvo nad delom učiteljev Kocjančiča in Novaka, ki sta nesebično žrtvovala svoje sposobnosti in prosti čas za socialne in humane ustanove, kakor tudi za ohranjanje Učiteljske samopomoči pred vsemi pretreslji.

— **Odbor za postavitve spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. Zednitičevu** v Ljubljani poziva vse fotografe, poklicne in amaterje, ki imajo obveznosti nasproti odboru, naj se zglase v pisarni odbora, Kongresni trg 1/II, v petek 13. t. m. od 17. do 18. Dalje prosimo, da amaterji, ki so slikali prizore pri svečanosti odkritja, oddajo posređene posnetke ali negativne odboru na razpolago za oškodovno.

— **Sokolosko društvo Ljubljana-Siša** priredi v nedeljo dne 15. t. m. svoj vsakoletni telovadni nastop s prav pestrim spredom. Na sporedu so same izbrane točke in nastop sokolskega odseka. — Po nastopu bo na prostu zabava s plesom v vseh prostorih Sokolskega doma. Začetek nastopa je točno ob 16. Vabljeni! Zdravo!

— **Člani Zdrženja brivskih in frizerskih mojstrov** se naprošajo, naj se udeležijo pogreba prerano tako tragično preminelega tovariša in člana Adolfa Zupanciča. Pogreb bo danes popoldne ob 15. uri iz mrtvašnice na pokopališče v št. Vidu.

— **V mestni kladnici** se bo jutri v soboto od 15. prodajalo na prosti stojnici prasiče mесо po znatno nižji ceni.

— **Zdrženje gledaliških igralcev** v Ljubljani bo imelo v nedeljo redni občni zbor s običajnim dnevnim redom. Zbor bo v operi ob 10. dopoldne.

— **Za letošnje gledališko sezono** vlada posebno veliko zanimanje. Abonent se priključuje v velikem številu in kakor vse kaže, bodo abonmaji zelo zasedeni. V interesu vseh reflektantov je, da si čim prej zagotovijo boljše sedeže. Stalna abonmaja Sreda in Četrtek sta tudi letos že polno zasedena. Bogati dramski in operni spored, ki vsebuje izbrana dela, jamči za zanimivo sezono, novo angažiranje sposobne moči pa bodo tudi nova privlačnost. Kulturna dolžnost vsakega razumnika je, da postane stalen obiskovalec našega gledališča in mu pridobi še nove posetnike. Najlepši dar, ki priča o okusu darovalca je celoletna abonma. Zmerne cene omogočajo najširši krogom nabavo abonmaja. Prijave sprejemajo vsak dan, razen nedelje od 10. do 12. in od 15. do 17. ure v veži dramskega gledališča.

— **Iz Pevece in pevke,** ki bi bili pripravljeno sodelovati pri nekaterih opernih predstavah v letošnji sezoni kot pomožni zbor, vabimo, da se zglasto danes, v petek ali jutri v soboto vselej ob 19. uri zvečer v opernem gledališču.

— **Vrtinarski odsek podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva v Ljubljani** bo imel danes ob 20. svoji redni mesečni sestanku v Mrakovci restavraciji na Rimski cesti. Vsi, ki se zanimajo za veselejše pridite, da se upoznate z delom odseka.

— **Iz V smrt zaradi težkih gnetnih razmer.** Včeraj smo poročali o samomoru neznanca, ki je legel pod gorenjski brzo-vlak na progi med Mednom in Vižmarji. Na podlagi časopisnih vesti se je včeraj popoldne zabil v št. Vidu, kamor so prepeljali truplo, brat brivskega mojstra Adolfa Zupanciča iz Ljubljane, ki je v

mrtvašnici res takoj spoznal svojega brata. Adolf Zupancič je odšel od doma v Zidovski ulici, kjer je imel delavnico, že v tork popoldne in se odpravil na Gorenjsko. Zupancič, ki je bil star šele 32 let, je bil zadnje čase zelo zakrten in je šel v smrt najbrž zaradi težkih gnetnih razmer. Pokrbe bo danes popoldne ob 17. v št. Vidu.

— **Iz Tatvine v mesto.** Iz šrambe na Tyrševi cesti 98 je bilo ukradenih Vladimiru Derendi nekaj živil. v vrednosti okrog 200 din. — Iz restavracije »Pri Angelci« na Vodovodni cesti je nekdo ukradel 1000 din vreden ventilator Vinku Pakju. — Natakarcia Minka Kamnikar je prijavila, da ji je bilo v neki gostilni v mestu ukradena listnica s 3000 din. — Ivan Budigam je prijavil, da mu je žepar izmaknil v tramvaju srebrno enokrovno uro, zlato verižico z okroglimi členki ter obsek, ki predstavlja sv. Jurja. Budigam je oškodovan za 2000 din. — V neki gostilni v Medvedovi ulici je tat ukradel Mariji Pelko knjižico, v kateri je imela 1400 din. — V Cerkveni ulici 21 pa je tat odnesel Alojzu Zupanciču s hodnika več perila, vrednega okrog 500 din.

— **Iz Kolesa krađejo.** Izpred Zirovnkovega vinotoka na Zapuški cesti je odpeljal tat 1600 din vredno, zeleno pleskano kolo neznane znamke Matiju Mercunu. — Heleni Per je tat ukradel 1000 din vredno, črno pleskano žensko kolo, znamke »Dürkopp« z veleseljščino. — V Beethovnovi ulici je tat odpeljal 1000 din vredno kolo znamke »Luxus-Puch« Robertu Petricku. — Na Litijški cesti je bilo ukradeno rumeno pleskano kolo, znamke »Orkan« Alojzu Gerbajsu. — Na Vodnikovih cesti je bilo ukradeno izpred Osredkarjeve gostilne 600 din vredno kolo znamke »Radstir« Kristjanu Bersu. — Iz veže stare cukrarne pa je nekdo odpeljal 500 din vredno kolo, znamke Anker Francu Kocjanu.

Iz Zagorja

— **Pozor! Zadnjikrat opozarjamo cenj.** občinstvo, da se vrši pri nas v **Soboto 14. sept.** gostovanje Narodnega gledališča v Ljubljani. Upriporjene bodo dr. Snuderlove »Lopovščine«. To je eno izmed največjih slov. odrskih del, ki je razveljalo gledalce povsod, kjer je bilo upriporjeno. Zanimiva pri teh igrah ni samo aktualna vsebina in originalna dramaturška rešitev, temveč tudi igralsko-tehniška zamisel, ki zahteva, da odigravo tri igralske sile devet različnih vlog. V teh vlogah nastopijo: Nada Gabrijelečeva, Valo Bratina in Stane Sever. Režija je dr. Kreftova, inscenacija pa Bratinova.

— **Sokolska razstava** je odprta še ves ta teden in sicer od 18.—20. ure ter v nedeljo od 8.—20. ure. Vstop brezplačen.

— **Športni dan SK Svobode** bo v nedeljo 15. t. m. Pokroviteljstvo je prevzel ravnatelj zagorskega rudnika inž. g. Burger, čigar pokal prejme zmagovalcev v popoldanskih tekmah, ki jih bodo odigrali SK Svoboda domačin in SK Svoboda iz Ljubljane ter SK Svoboda II. in Dask iz Trbovelj. Dopoldne ob 9. uri pa se začne ping-pong turnir, ob 11. uri statetni tek, ob 11.30 pa tek na 60 in 3000 m. Pravo tekmovalca ima slehernik in ni treba, da bi bil član v kakem klubu, pač pa mora plačati prijavnino za osebo 5, za moštvo pri stateti 10 dinarjev. Kakor razvidno je SK Svoboda zadnje čase zelo delaven, ker pa so podobne prireditve zvezane s stroški, pričakuje klub lepe udeležbe, da mu bo tako omogočeno nuditi čim več in čim boljše.

— **Aeroklub,** čigar ustanovni občni zbor se je vršil nedavno, je torej še zelo mlad, toda že je pokazal mnogo delavnosti. Zdržiže večinoma mlade in agilne ljudi z namenom, pospeševati zanimanje za letenje, zgraditi letalske modele ter otvoriti letalsko šolo, kot predvidevajo na zelo primeren, čeprav nekoliko oddaljenem terenu, na Plešah pod Sv. Goro. Preteklo sredo je klub priredil svoje prvo propagandno predavanje v mali dvorani Sokolskega doma. Po uvodnem pozdravu g. Bervarja Otija, je zobjni tehnik g. Baumgarten Julij predvaljal serijo prekrasnih sklopičnih tehničnih slik z letalske šole na Blokah. Le škoda, da je bilo za predavanje premalo reklame. Mlademu klubu želimo dobrega napredka in potrebne podpore od strani javnosti.

— **Način razdelitve moke,** o čemer smo na tem mestu javljali, je zadel na splošno kritiko. Namen je bil, omogočiti največjim slojem nakup nekoliko cenejše moke, kot zgeda pa so prejeli nakaznice in moko tudi nekateri, ki so te ugodnosti bili najmanj potrebni, dočim so nekateri, ki bi jim prišlo, ostali na cedilu z zgolj nakaznicami v rokah. Če je to res, je sistem opisane razdelitve vreden vse najostrejšega posebej še v današnjih časih, ko se vsepovsod stopa na prste podobnim pojavom.

— **Sreska učiteljska konferenca.** Pretekli teden je novi sreski nadzornik, priznani pisatelj in reformator šolskega dela g. Dougan povabil na neuradno konferenco vse učiteljske iz bližnje okolice Zagorja. Konferenca se je vršila v zagorski šoli in je g. nadzornik polnoštevilno navzočih učiteljev seznanil s svojimi smernicami za bodočo, čim uspešnejše in enotno delo v njegovem okroglu.

— **Gosenice predstavljajo tudi letos veliko nadlogo naših vrtnov in njiv.** Z veliko slastjo so zgrizle dobro polovico kapusnic do golih reber. Ljudje jih uničujejo kakor vedo in znajo.

Plačilo za dimnikarsko delo

Ljubljana, 13. septembra
V četrtek dne 12. t. c. je mestno poglavarstvo v Ljubljani na obrtnem oddelku sklicalo komisijo v svrhu, kako ugotoviti plačilo za izvršena dimnikarska dela. V komisiji so bili: zastopniki obeh društev hišnih posestnikov gg. Frelih in Kos, združenje dimnikarskih mojstrov gg. Udovič in Lipar, za pomožniški zbor dimnikarjev g. Blizjak, za delavsko zbornico g. Stanko Jurij, in za mestni gasilski urad g. Furlan.

Na predlog zastopnikov hišnih posestnikov je bilo sklenjeno da mestno poglavarstvo s posebnimi tiskovinami pozove vse hišne posestnike v Ljubljani, da navedejo na teh tiskovinah vsa plačila v letu 1938 dimnikarskim mojstrom za ometalnodela, ki so jih opravili v njihovih hišah. Treba je navesti, koliko je bilo plačano za ometanje dimnikov, za čiščenje stedinikov in peči pri hišnem lastniku in pri strankah, kakor tudi za izžiganje dimnikov. Ta predlog je bil sprejet soglasno, z izjemo zastopnikov dimnikarskih mojstrov, ki so se seveda protivili iz razumljivih razlogov.

Namen te akcije je, da se Ljubljana razdeli na toliko dimnikarskih ometalnih okolišev, kolikor bi vsak rajon nudil eksistentni minimum posameznemu dimnikarskem mojstru, ki naj bi znašal po 4.000 din na mesec, kar je še vedno dovolj. Zanimivo pri tem je, kakšne številke se sedaj navajajo kot zaslužek dimnikarskih mojstrov zato tudi ni nič čudno, da se dimnikarski mojstri branijo nove razdelitve ometalnih okrajev, čemur pa so popolnoma sami krivi in nihče drugi.

Težka prometna nesreča

Slatina Radenci, 12. septembra.
Včeraj popoldne se je pripetila na prometni cesti med Ljutomerom in Mursko Soboto hud karambol, ki je domala zahteval življenje več ljudi. Iz Ljutomera proti Murski Soboti je privozil motociklist M. Korošec iz Gornje Radgone, iz Murske Soboti proti Beltincem pa gostilničar Sapač iz Beltincev s svojim osebnim avtomobilom, s katerim je zadel motociklista v polno ter ga tako rekoč pokopal pod seboj. Motociklist, ki je privozil po desni, je zavozil na skrajni rob ceste, da bi se izognil karambolu, vendar ga je pri tem zadel avtomobilist.

Pod zbrobljenim motorjem je obležal s poškodovano levo nogo motociklist Korošec, ki je dobil vrhu tega po srečnem naključju le neznatne notranje poškodbe, medtem ko so mu ostale oči kljub temu, da mu je zdrobilo tudi obe stekli na oči, neškodovane. Uvedena je bila preiskava, ki bo dognala krivca nesreče. Kakor se doznava, je sifiral avto moški brez izpita in potrebnega nadzorstva.

Z Jesenic

— **Zvočni kino Rádo** predvaja v soboto in nedeljo ob pol 9. uri zv. (v nedeljo tudi ob 3. pop.) velefilm »Manuel« (Meksikanska kri). V gl. vlogi Dorothy Lamour, znana iz filmov »Kraljica džungle« in »Ljubezna v džungli«. Med dodatki angleški kulturni film in vojni tehnik. Sledijo »Božji milin«.

Iz Radeč

— **Če hočete doživeti res lep gledališki umetniški večer,** pridite v nedeljo 15. sept. k predstavi v Sokolski dvorani, kjer bo upriporilo Narodno gledališče v Ljubljani dr. Snuderlove »Lopovščine«. Delo je pisano in upriporjeno tako, da pride vsak na svoj račun: tisti, ki rad razmišlja in modruje pa tudi tisti, ki se rad nasmeje — zato ne zamudite!

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Preklci, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

FOTO AMATERJEM
razvija, kopira, povečava hitro in poceni foto-atelje MANCINI, Ljubljana, Tržaška 83. 40. L.

Poslužite se malih oglasov v »Slov. Narodu« kiso najcenejši!

VAŽNO ZA VSAKEGA
Sedanjí težki čas zahteva zdrave živce, zato pridite k nam in pijte mleko, jogurt, smetano. — Zajtrk, večerja, mlečna hrana. — Se priporoča mlekarja »Dramat«.

KLIŠEJE

LNO VESTAVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

SLUŽBE

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

GOSPODINO
iz boljše hiše, staro 18 do 20 let, ki svira klavir, iščem kot praktikančino za obiteljski orkester. Začetna plača din 600 in vsa oskrba v hiši. Ponudbe poslati: G. Jelena Vitez, Zagreb, Kriška ul. 17. 2112

KUPIM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

AVTO TOPOLINO
odprt ali zaprt, rabljen, kupim. Ponudbe na Deržič, Kamnik 43. 2110

PRODAM

Javno glasovanje za mariborsko tržnico

Nasvet ob dvanajsti uri odločitve glede tržnice — Kratka predzgodovina mariborske tržnice

Maribor, 12. septembra. Ko smo Slovenci postali gospodarji tudi mestne občine Maribor, smo takoj začeli potrebo po tržnici, s katero pred tujci skrivamo in odpravimo javno sramoto starega živilskega trga, posebno mesarskih stojnic ob blatni ali prašni, vedno pa umazani Koroški cesti, ki je bila tedaj še glavna prečnica za vozovni promet od zapada proti vzhodu in nasprotno. Vprašanje tržnice se je obravnavalo že v prvi dobi mestnega sveta, izdajali so se sklepi in vršila so se izvedenjska potovanja v inozemska velika in velemesta, izdelovali so se zasnutek in načrti za postavitev najsoodnejše tržnice. Glede prostora so bila mnenja že tedaj nesoglasna, a vendar je bila pretežna večina za načrt na novem delu Glavnega trga s pripadajočim dravskim nabrežjem.

Toda minilo je leto za letom, menjavali so se režimi in gospodarji, a do postavitve tržnice ni prišlo. Pač so se pod tednjim šefom tržnega nadzorstva prej obupne razmere na trgu sicer izboljševale, toda se le po ostrih, občinstvu malo znanih notranjih bojih, ki so dosegli svoj višek v nezahvalni aferi gonje mesarjev proti omenjenemu organu, kar vse je imelo tudi za mestno občino dalekosežne posledice.

Tudi vsa ta borba ni prinesla tolikanj potrebne tržnice, ki je postala med tem zaradi rapidnega naraščanja mesta še tem bolj nujna življenjska potreba.

Tako je prišlo do premeštanja živilskega trga na Vodnikov trg in Strossmayerjevo ulico. S tem se je vprašanje tržnice vendar le premaknilo iz mrtve točke. In sicer v zelo živahen boj za primernejši prostor. Dokončno je zmagal zasuk, ki naj bi bil v smislu zadevnih sklepov med tem že uresničen, pa ga je zavleklo vprašanje za

prostor potrebne razstavitve dveh ali treh hiš. Kakor čujemo, je zdaj tudi ta zadnja ovira odstranjena in delo za zgradnjo ozir. postavitev tržnice stoji tako rekoč že pred vrati.

Tak je čim najkrajši posnetek obsežne predzgodovine mariborske tržnice. Usodo sveta odločujoči vnapi dogodki nas opozarjajo, da so javne, večjemu občestvu služne naprave kljub zakasnenju in odlaganju še vedno preuranjene, če niso bile že od vsega postavljene na osnovne predpogoje namena njih uporabe. Recimo Maginotova črta.

Mariborska tržnica je že od vsega početka »šepala« na pomanjkanju upoštevane razvoja mesta, sploh že dogledni bodočnosti Maribora. In »šepalo« je celo to vprašanje na rešenem uvaževanju iz zgodovine razvoja mest znanega dejstva, da so baš v nedolgi rastoča mesta bila primorana svojo prvotno tendenco do centralizacije preokreniti narobe: v decentralizacijo javni naprav. Dunajčanov, ki jim je bilo svojčas spás hoditi na živilski trg iz periferije v center mesta, že davno ni več. Isto usodo sta doživela Trst in Zagreb, da ne omenjamo še ostalih naših mest. Danes ne omenjamo bati ostalih naših mest. Danes hoče in mora biti vsak okraj že mesto zase v vseh za vsakdanost nujnih potrebščin. Temu načelu se prilagajajo že tudi pri nas sicer tako birokratično okorna državna in javna oblastva (n. pr. podružnice pošt, sodišč itd.).

Ta moderna tendenca — torej decentralizacija mesta po okrajih — je sama po sebi prinesla še nekaj novega s seboj in to posebno se kar se tiče življenjskih potrebščin: decentralizacijo živil. Danes ima vsaka postranska ulica svoje male prodajalnice za živila in sadje in živilski trg je prilačen le še za večjo množino in za ne-

posreden nakup od pridelovalca. Manjša mesta kot je danes še Maribor, ki se razvijajo ven na polje pa poleg vsega tega že zdaj zelo občutno razbremenjujejo potrebo večjega (centralnega) živilskega trga. In sicer s tem, da novi deli mesta sami doma na svojih vrtovih pridelujejo večino ne le zelenjave, marveč tudi že pridelkov ki se sicer dobivajo iz vaskih njiv in polj. Čim dalje bolj se množi število novih mestnih domaćih, ki za to uporabo sploh ne potrebujejo več živilskega trga. Zamislimo si to tekmo teh 20 let že pri nas popolnoma spremenjeno preživljenjsko razmerje pomnoženo z leti nadaljnjega razvoja reimo baš Maribora preko Drave proti jugu in vzhodu na veliko Dravsko polje. Kako ves drugačen bo življenjsko potrebščinski položaj že čez 10 let! Kdo teh novo Mariborčanov bo tedaj še mislil na tržnico tam daleč na levem bregu Drave, razen za iste izredne potrebe, ki bi jih dotedaj še ne mogel dobiti bližje na desnem bregu Drave. Centralizacija tudi tedaj seveda ne bo mogla biti dočela odpravljena, nasprotno pa gotove predmete in tudi za živila (n. pr. sadje) se bo še le prav razvila. Toda to spada v promet na veliko in v posebno poglavje pojasnila.

Gospodje, ki odločujete usodo naše tržnice! Nekot nam boste hvaležni, če zdaj ob 12. uri upoštevate zgornj iznesene pomisleke proti nameravani tržnici. Imamo namreč izhod za rešitev tega vprašanja, s katerim pridemo še pravočasno na dan. In sicer je to izhod, ki vam bo dobrodošel tudi za primer, če kljub temu vztrajate pri sedanjem načrtu tržnice in ki bo dobrodošel našemu občinstvu, kateremu želimo izdatno izboljšati tudi sedanjí živilski trg. Dajte še pred dokončno odločitvijo možnost za — **prvo glasovanje o tržnici!**

Nemčije je večeraj prispela v Maribor kolona 20 sanitetnih avtobusov, ki je namenjena v Zemun, ki bo skrbela za zdravstveno oskrbo Nemcev med potovanjem po našem ozemlju.

Vajenci v mariborskih delavnicah državnih železnic bi morali biti oproščeni že 1. septembra t. l. Ker se je oprostitev zavlekla, so upravičeno nejevoljni, da bodo oproščeni šele 22. septembra t. l. S tem so seveda tudi materialno oskudovani, ker za ta čas ne bodo dobili prejemkov, ki bi jim sicer pripadali.

Kruh iz nove moke. Gospodinje, ki so pekle kruh iz moka, ki jo je pretekli teden dal na razpolago mestni magistrat, pravijo, da jim peka ni uspela. Testo ni vzhajalo in kruh je ostal čisto nizek. Temu je gotovo vzrok moka, ker je presveža. Strokovnjaki naj bi povedali, kako naj se peče kruh iz take moka.

Nočno lekarniško službo imata od danes naprej Albanežjeva lekarna pri sv. Antonu na Frankopanski 18, tel. 27-01, ter Kónigova lekarna pri Mariji pomagaj na Aleksandrovi cesti 1, tel. 21-79.

Gospodinje tožijo, da je sadje za vkuhanje drago. Brunčice stanejo po 11 din za liter, dočim so prejšnja leta bile po 4 din. Zakaj je ta gozdni sad tako zelo poskočil v ceni je težko reči, toda za toliko, kot brunčice, se ni podražila prav nobena živiljska potrebščina. Res je, da brunčice nabirajo revni ljudje, res pa je tudi, da jih revni ljudje vkuhavajo, kolikor jim pač dopušča sredstva. — Češnje stanejo letos 8 do 10 din za kg. Iz češnje so v revnih družinah včasih kuhali pekmez, za katerega ni potreba sladkorja, ker ga imajo češnje, ako so lepo dozorele, same v izobilju. Pekmez pa je posebno važno hrano za otroke v delavskih družinah, kjer manjka mesa in masti. Kos kruha, ki ga nanašajo s pekmezom, zadostuje otroku za ves dopoldan, zvečer pa je kruh s pekmezom poleg škodilne kave, večerja za številno delavsko družino. Letos bo pekmez drag, kajti za 1 din dobiš komaj 4 češnje.

Pozor v vlaku na žeparje! V vlaku proti Ljubljani so potniki opozorili vlak spremiljočega varnostnega organa, da se v tem vlaku nahaja neki žepar, ki je bil prej v tem vozu, potem pa je pri poskusu žepne kraje pobegnil. Pri zasledovanju osumljenca ga kmalu izsledili v oddaljenem vozu: sedel je z enočnikom maskiran kot boljši gospod. Pri legitimiranju se je izkazalo, da gre tu za trgovskega pomočnika Djukanovića iz Zagreba, ki je izjavil, da se vozi na izlet v Ljubljano.

Za češki film **VRAŽJI ŠTUDENTJE** KINO UNION, tel. 22-21.
vlada še vedno veliko zanimanje, a predvajati ga bomo mogli samo še danes. Zato ne zamudite te priložnosti!
Predstave ob 16., 19. in 21. uri.
Blagajna odprta od 11. do 12. ure in od 15. ure dalje!

Samo še danes predvajamo zanimivo dramo iz življenja lepila bolničark — pod naslovom **BELI KVARTET**
Predstave ob 16., 19. in 21. uri
KOT DODATEK glasbeni film: SCHUBERT IN NJEGOVA DOMOVINA.

DANES NEPREKIDNO ZADNJKRAT aktualni, napeti in zanimivi francoski film **BAR JUGA** Charles Vanel, Tanja Fedor, Dolly Davis, Jean Galand
KINO MATICA, tel. 22-41 — Ob 16., 19. in 21. uri.

pa da si je šel še prej ogledat Celje (brez voznega listka, ki mu je manjkal tudi za vožnjo iz Zagreba do Brezice). Našli so pri njem tudi precej denarja in raznega blaga sumljivega izvora. Osumljenca je spoznal tudi potnik, pri katerem je bil poskusil žepno tatvino. To je bil Siana Franc, bank. inspektor v. p. iz Ljubljane. Po njegovi izpovedi se je osumljenec dvakrat smukal okoli njega, a v tretje je napravil poskus, ki ga je pa ogroženi pravočasno opazil in preprečil, osumljenca so oddali bližnji orožniški postaji, od koder se pregon nadaljuje.

Poleg svoje moka je vzel še soščedovo. Šmigovec Matveje, preužitkar iz Kalš je prijavil orožnikom v Sl. Bistrici, da mu je iz Repnikovega mlina v Frajhamu zmanjkalo 30 kg rži odnosno moka iz te rži in da jo je najbrž »vzel« s seboj oni iz Lastinje vasi (šmartno na Pohorju), ki mu je od mlina stran stanujoči mlinar zaupal ključ, da naj si vzame svojo moko. Ker pa ta trdovratno zanika, da bi bil on kaj takega zagrešil, se zasledovanja krivca še nadaljujejo.

Tuje hlode je prodal za cigarete. Koprivnik Jernej, hlapec pri Jernu v Spod. Kapli je v gozdu za svojega gospodarja vlačil hlode. Istočasno in blizu tam je imel tudi Koprivnikov tovariš Karner Ferdinand opraviti s hlodi. Koprivnika je tedaj prijel dvojna želja: cigarete in tako olje za konje, da konji raje vozijo. Do izpolnitve tej želji naj mu pomaga Karner, če mu da 100 din (torej kar za skladišče cigaret) in pa steklenico omenjenega olja. Karner je bil s to ponudbo zadovoljen in »kupčija« z gozdu je bila tudi takoj izvršena. Samo glede števila prodanih hlodov si imenovana dva še zdaj nista na jasnem — seveda samo nasproti tistim, ki imajo o tej kaznivi kupčiji svojo odločilno besedo.

Ribiži krivolovci pod Pohorjem. Dva znana lovca iz Maribora, ki imata tudi svoj ribji lov pri Vuhredu v Polnerjem potoku gresta pogledat, kako je kaj z ribami. Pa sta tam ob potoku našla kar tri, ki jih ribe očividno še bolj zanimajo in ki mislijo, da imajo kot domačini še več prava.

Skrb učiteljstva za mladino

Skupščina zadruga „Učiteljski dom“ v Mariboru

Maribor, 12. septembra. Osem let je minilo odkar se je zbralo učiteljstvo Maribora ter njegove okolice, da preskrbi pred vsem za študirajoče učiteljske otroke dom, v katerem bi imeli vso oskrbo s hrano in prenočiščem, z vestnim nadzorstvom in tudi s pomočjo pri študiranju. Učiteljstvo je osnovalo zadrugo, ki je v ta namen izven mestnega središča v mirni zahodni četrti novih vil kupila odgovarjajoče poslopje ter ga preuredila v dijaški dom, danes imenovan »Učiteljski dom«. Seveda se je zadruga s tem nakupom precej zadolžila, toda z različnimi akcijami poleg deležev zadrughnih članov in poleg oskrbnih, ki jih plačujejo gojenci v domu se polagoma in dosledno bliža likvidacija tega dolga.

Tako je zadruga UD v Mariboru v Mariboru v svrhu omenjene likvidacije izdala več zemljevidov, ki prekašajo razne druge izdaje zemljevidov. Izdala je tudi serijo slik, ki služijo šolskemu pouku, so pa vokvirjene — prvovrsten okras vsake slovenske in jugoslovanske hiše, kajti razdeljene po letnih časih prikazujejo našo zemljo, naše pokrajine in našega kmeta v izživljanju vseh letnih časov. Naj na tem mestu izrazimo to priliko ter apeliramo na naše rodoljube, da se pozanimajo za nakup teh prvovrstnih in izredno cenelih slik ter se naj v to svrhu obrnejo za informacije in ogled slik na Učiteljski dom v Mariboru!

Redno letno skupščino je zadruga UD imela v nedeljo 8. t. m. Na skupščini, ki jo je vodil kot predsednik g. Miloš Lediček, so funkcionarji podali poročila, ki dokazujejo veliko vno in vestnost, s katero kljub težkim sedanjim prilikam vrši svoje odgovorne naloge upravni odbor in kuratorji penzionata, ki ga kot pravi oče in prava mati v izredno zadovoljstvo vodita, gospodarita in gospodinjita gospod in gospa Lovše. V zavodu je bilo minulo šolsko leto 35 gojencev, med temi tudi učiteljski otroci, ki imajo po pravih istokotni dostop z nekaj višjo oskrbino v ta dom, ki uživa vsestranski ugled. Letni promet je bil skoraj isti kot prejšnje leto, vendar radi naraščajoče dragine mora zadruga podvzeti ukrepe, ki bodo od sedanjega le socialnega pravca morali temeljiti bolj na gospodarskem momentu. Akordi bodočnosti — po sedanjí kritični dobi so: ustanovitev penzionata še za dekleta.

Pri volitvah so bili izbrani po večini prejšnji funkcionarji. Tako v upravni odbor gg.: Ledinek Miloš, Tomažič Ivan, Rajšp Jože, Blažič Stefan, Lesnik Mirko, Kožuh Mirko in Vomer Ivan. V nadzorni odbor gg.: Koropec Ivan, Golež Franc, Vanda Mirko, Kontler Julij in Živko Jan-ko.

Učiteljskemu domu — našemu vzornemu mladinskemu in socialnemu zavodu vse naše priznanje in pomoč!

Potreba nove šole v Spodnji Dobravi

Težavno šolsko vprašanje je zaenkrat rešeno

Tezno, 13. septembra. Že nekaj let sem je šoloobvezna mladina iz Spod. Dobrave, nove velike delavske naselbine vzhodno Tezna na obeh straneh Ptujске ceste, ki spada pod upravno občino Hoče, vzrok sporov med krajevnim šolskim odborom na Teznu in občino Hoče. Ta mladina, ki je presegla število dve sto in spada v šolski okoliš Razvanje, poseja tezensko šolo, ki je oddaljena od naselbine pičel kilometer in je dohod do šole tudi v zimskem času po Ptujski cesti vedno mogoč, kar pa je v oddaljeno Razvanje popolnoma nasprotno. Spor se je poostri lani letos, ko je občina Hoče dovolila posejanje tezenske šole le dec ob obeh nižjih razredov, vsa druga deca pa je bila odklonjena in bi morala v šolo v oddaljeno Razvanje, ker občina Hoče ni hotela za to deca prevzeti primernih finančnih obveznosti. Poudariti je namreč treba, da mora krajevni šolski odbor na Teznu ravno za to deca nabavljati skoraj vse učne pripomočke, ker starši te dece ne morejo nabaviti ničesar in je je mnogo, ki zaradi revščine nima ne svinčnika ne peresa ali zvezka. Večina teh otrok se morajo nakupiti tudi šolske knjige. Zlasti je šolo pozimi, ko mnogo otrok ne more v šolo, ker nima primerne obutve in obleke. Umiljivo

je torej, da so se starši protivili ugodi ti zahtevi občine in niso hoteli poslati svojih otrok v šolo v oddaljeno Razvanje ter so pred dnevi dosegli, da je občina Hoče pristala na zahteve krajevnega šolskega odbora na Teznu glede primerne zneska za vzdrževanje šole in nabavo učnih pripomočkov, tako da deca po nekaj podaljšanih brezskrbnih počitniških dneh zopet po-haja v tezensko šolo.

Dokončno pa to vprašanje vendarle še ni rešeno. Tezenska šola je za tako veliko število otrok vsekakor pretesna in je velika nujnost, da se zgradi za deca iz Spod. Dobrave čimprej nova šola, kakor to tudi predvideva zadevni načrt. Naselbina Dobrava se širi in raste zaradi ugodnejših gradbenih prilik in ne bo dolgo, ko bo število šolske dece iz Dobrave presegalo število domačinov. Občina Hoče bo morala uvideti, da je zgraditev novega šolskega poslopja velika nujnost in bo zahteval te svoje velike delavske naselbine naposled morala ugoditi. Vendar je še treba poudariti uvidenost odbora občine Hoče, ki je uvidel težavne prilike te svoje naselbine ter ugodi želji staršev šolske mladine iz Spodnje Dobrave in s tem olajšal najrevnejši deci pot k izobrazbi.

Sokolsko društvo Maribor-matica

Trgovskim in obrtniškim organizacijam, trgovcem in obrtnikom Maribora!

Maribor, 12. septembra. Sokolsko društvo Maribor-matica želi na novo oživiti delovanje obrtniško trgovskega naraščaja. Ustanovilo bo oddelke za moški in oddelke za ženski obrtniško trgovski naraščaj, v starosti 14 do 18 let.

Bolj kakor ostala mladina, je ravno trgovska in obrtniška mladina potrebna organizacije, ki ji nudi posebno v sedanjih težkih časih možnost pravilne telesne in duševne vzgoje. Sokolska vzgoja nudi v polni meri vse te možnosti, ona se je prilagodila potrebam današnjega časa, sokolska vzgoja je telesna, duševna nacionalna in demokratična, obnavljanje med Sokoli je bratsko. V naših telovadnicah in na našem letnem telovadnicih bo obrtniško trgovski naraščaj po napornem delu v zdravem telesnem gibanju našel potrebno razvedrilo in tečajih se mu nudi možnost širše izobrazbe in večjega kulturnega obzora. V obnavljanju s Sokoli si bo okrepil in utrdil narodno zavest in z zaupanjem bo gledal v bodočnost svoje domovine in naše države. Tako bo dosegel telesno odpornost in duševno sposobnost ter bo dobro pripravljen in z zaupanjem v sebe stopil v težki življenjski boj ki ga čaka.

Gotovo je tudi v vašem interesu, da so vaši nastavljenici telesno krepki in utrjeni ter da je njihova izobrazba usmerjena v praviem pravcu narodne vzgoje. Vemo, da vam je zdrav razvoj zaupane vam mladine pri srcu. Zdrav, discipliniran in izobrazen nastavljenec bo vašemu podjetju mnogo koristil. Zdravo sokolsko razvedrilo in izobrazba bodo vašega nastavljenca napotili na pravo pot. Zato vas prosimo, da svojim nastavljenjem posebno vajencem, pripravite pristop k obrtniško trgovskemu sokolskemu naraščaju. Redne telovadne ure se bodo vršile izven običajnega delovnega časa.

Za ženski obrtniško trgovski naraščaj so telovadne ure vsak ponedeljek in četrtek ob 20. v Cankarjevi šoli počeniš s ponedeljkom 16. t. m.

Za moški obrtniško trgovski naraščaj so telovadne ure vsak ponedeljek in četrtek ob 20. v klasični gimnaziji, počeniš s ponedeljkom 16. t. m.

Propričani smo, da želite svojim nastavljenjem najboljšo vzgojo ter da jim boste tudi v lastnem interesu pripravili, da se čim prej včlanijo v Sokola. Zdravo!

Uprava in načelstvo Sokolskega društva Maribor-matica.

Mariborske in okoliške novice

— Silen naval na mariborske srednje šole. V začetku letošnjega šolskega leta se je na vseh razredih mariborskih srednjih šol vpisalo skupno 2928 dijakov in dijakinj, in sicer na I. realno gimnazijo 740, na II. realno gimnazijo 908, na klasično gimnazijo 750, na državno učiteljsko šolo 234, na učiteljske šolske sester 85, na trgovsko akademijo pa 201 dijakov in dijakinj.

— Kopališče na Mariborskem otoku bo od sobote, dne 14. septembra t. l. dalje zaprto.

— Začetek tekmovalnosti za šahovsko prvenstvo Maribora bo drevi ob 20. v kavarni »Orient«. Na turnirju bodo sodelovali najboljši šahisti našega mesta, člani šahovskega kluba »Vidmar«, Mariborskega šahovskega kluba, SK Maratona in SK železničarja, ki prireditelj zanimivo tekmovalneje.

— »Astorije« preurejujejo. Novi lastnik znane kavarne »Astoria« g. Petan iz Zagreba je že prevzel kupljeno kavnarno. Z večeršnjim dnem so kavnarno začasno zaprli, ker so pričeli prostore preurejati.

— Mesto venca na grob pokojnega dr. Wankmüllerja je daroval Klub lekarnarjev v Mariboru 200 din rešilni postaji v Mariboru. Uradništvo stavbne tvrdke F. Kiffmann v Mariboru pa je darovalo 200 din Protituberkulozni ligi v Mariboru, in sicer mesto venca na grob svoječasnega šefa pokojnega Rudolfa Kiffmanna.

— Abonirajte se v gledališcu! Tudi letošnji abonma nudi 14 dramskih, 7 glasbenih predstav in 1 koncert. Kljub narasli draginji veljajo tudi letos lanskoletni zelo ugodni pogoji. Predvsem znaten popust večernih cen ter plačevanje v 8 mesečnih obrokih.

— Svinja napadla mladenko. V Framu se je neka svinja zakadila v 16-letno posestniško hčer Marico Viherjevo ter jo ugriznila v nogo. Viherjevo so morali odprediti v mariborsko splošno bolnico.

— 60.000 Nemcev bo potovalo skozi Maribor. V kratkem bo potovalo 60.000 Nemcev z družinami, ki so se morali izseliti iz Besarabije, katero so zasedli Rusi. Večina so to kmetje, ki bodo naseljeni v vzhodnih pokrajinah zasedene Poljske, iz

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Prekliti. izjave oeseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

FOTO AMATERJEM razvija, kopira, povečava hitro in poceni foto-atelje MANCINI, Ljubljana, Tržaška 53. 40. L.

Poslužite se malih oglasov

»Slov. Narodu« ki so najcenejši!

VAŽNO ZA VSAKEGA Sedanjí težki čas zahtevajo zdrave žive, zato pridite k nam in pijte mleko, jogurt, smetano. — Zajtrk, večerja, mlečna hrana. — Se pripravite na »Drama«. 2000

KLISEJE ENO VEČERJNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP. 23

SLUŽBE Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

GOSPODIČNO Iz boljše hiše, staro 18 do 20 let, ki svira klavir, iščem kot praktikančino za obiteljski orkester. Začetna plača din 600 in vsa oskrba v hiši. Ponudbe poslati: G. Jelena Vitez, Zagreb, Kriška ul. 17. 2112

KUPIM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

AVTO TOPOLINO odprti ali zaprti, rabljeni, kupim. Ponudbe na Deržić, Kamnik 43. 2110

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

2 RABLJENI MOŠKI OBLEKI 2 plašča za 14 — 16 letne dečlice in 1 športno jopico prodam. Marijin trg 2/I. Ogled od 1. — 2. 2122

LA SVEŽE SLIVE zdrava jabolka, hruške, košare po 12 kg din 54.—, košare po 50 kg din 220.— franko podvoz razpošilja G. Drechsler, Tuzla. 2118

POUK

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

Strojepisni pouk

Večerni tečaj, pričetek pouka in vpisovanje v ponedeljek 16. t. m. ob 6. do 8. ure zvečer. Christofor učni zavod, Domo-branska c. 15, tel. 48-43. 2123

†

Nenadoma nas je zapustil naš tovariš, gospod

Adolf Zupancič

brivsko frizerski mojster v Ljubljani

Pogreb dragega tovariša bo danes 13. t. m. ob 17. uri na pokopališče v št. Vidu.

LJUBLJANA, dne 13. septembra 1940.

ZDRUŽENJE BRIVCEV IN FRIZERJEV V LJUBLJANI

Pogled v hareme bogatih Indijcev

V nekaterih haremeih je do 60 žen, prave, upoštene in gospodarjeve ljubezni deležne so pa samo tri

Kadar govorimo o orientu, moramo omeniti tudi hareme. Pri nas ljudi ta stran življenja orientalecev zelo zanima in sicer po pravici, saj vemo, da je ljubezen močna in da človek ne živi samo od kruha, temveč tudi od ljubezni. Hareme imajo samo mohamedanci. Med Indijci, zlasti bogatimi, ni sicer nič posebnega, da so v hiši tri žene, toda to še ni harem. Med mohamedanci pa tudi ni nič posebnega, da se zadovolji mož z dvema ali tremi ženami. Svet je zdaj trezen in ni čuda, da so postali tudi mohamedanci praktičnejši.

Mnog, izmed njih si mislijo: čemu bi imel harem, ko me pa stane to mnogo denarja, ki bi si ga sicer lahko prihranil in ko se da vse urediti enostavnije. Zato niso več redki primeri, da se o tem ali o nem veljaku razširi vest, da se o svoj harem opusti. Pred bi bili smatrali to za žalosten pojav, zdaj pa gledajo ljudje na vse drugače. Haremov imajo največ v Indiji navabi, bogati trgovci in visoki uradniki, torej nekakšno mohamedansko plemstvo. Njihovi domovi obsegajo navadno več poslopij in v enem, stoječem skoraj vedno v parku, je nameščen harem. To pa ni pravilno opremljen dom, kakor čitamo o tem v pravljicah, temveč čisto običajno poslopje, razlikujejo se od drugih samo s tem, da je vsem tujim moškim nedostopen. Znotraj stražijo harem ženske, vohde in okoli pa sluge, ki pa niso evnuhi, kajti v orientu se zdaj nihče več ne odveča tej operaciji. Tudi tu vidimo vpliv modernega časa.

Lastnik in gospodar harema je navadno žen imajo nekateri v njih do 60. Izmed

teh so pa zakonske samo tri in sicer prve, ki jih je vzel gospodar za ženo. Te ne stanujejo v haremu, temveč v njegovi plači. Gospodarjeva dolžnost je vsak dan vsaj enkrat, navadno popoldne posetiti harem in pokramljati z ženami, da bi se ne dolgočasil. Seveda se z vsemi hkrati ne more bavati. Nekatere odlikuje, ker so lepše ali pa so se mu znale bolj priljubiti, za druge pa nima časa, in te so seveda žalostne, da jih zanemarija. Toda to je gospodarjeva stvar. Zanimivo pa je vsekakor, da je gospodarjeva dolžnost posejati harem in da navadno to vsi radi delajo.

Življenje v haremu živčih žem je zelo prijetno. Delati jim ni treba, vendar pa ne pasejo lenobe. Same pač poskrbe, da se vedno najde to ali ono delo. Nekatere stikajo, druge se ukvarjajo z ročnimi deli, mnoge skrbje za samoizobrazbo. Skratka vsaka najde zaposlitev kakor pač zna in more. Tudi na izprehode lahko hodijo, toda ne v mesto, temveč samo na vrt, kjer jih pa zopet stražijo služabniki in še ti so posebej zastraženi. Gospodar moških ne zaupa, čeprav so v njegovi službi. Včasih se tudi zgodi, da gospodar to ali ono ženo povabi na izprehod s kočijo ali avtomobilom. Seveda mora imeti žena obraz zastrti. V haremu ženam ni treba zastrati obrazov, kajti po mohamedanskim običajih sme ženska videti žensko. Stanujejo pa ločeno.

Malokdo ve, da vsak mohamedan sam odloča, ali bo imel harem ali ne. Ta odločitev pa pade šele potem, ko ima tri žene. Šele potem lahko misli na druge. Večkrat mu to niti na misel ne pride, toda žene se

mu hodijo same ponujati. Med mohamedanci je navada, da obdarujejo svoje vladarje tudi s hčerkami. Zlasti siromaki radi store to, videc v tem preokrbno hčerke in zase. Ne zahtevajo sicer ničesar in pravice do odškodnine nimajo, vendar pa dobe navadno kako darilo in so nekako odškodovani. Tudi premožnejši očete obdarujejo tako svojega vladarja. Ker pa imajo njihove hčere doto in so iz boljših krogov, se zgotdi to le, če morejo starši dati hčerko vladarju vsaj za tretjo ženo. Tako v dar dano hčer mora oče sam pripeljati k navduhu.

Razen tega prihajajo žene v harem tudi na priporočilo ali po ugrabitvi. Evropskih žen ni treba ugrabljati. Te so lahko na dvoru zaposlene kot učiteljice, vzgojiteljice, tajnice ali kaj podobnega. Navidez je to dostojneje, v bistvu pa isto. Kar se tiče starosti ni nikoli določeno, koliko let mora šteti žena, da pride v harem. Vse pa pridejo v harem mlade med 15 in 20 letom. Zelo redki so primeri, da bi prišla v harem nad 20 let stara žena.

Marsikoga bo zanimalo, kaj se zgodi z otroki. Da se v haremeih tudi rode, je menda jasno. Samo otroci prvih treh zakonskih žen imajo zakonite pravice in lahko žive v očetovi hiši. V nji so deležni tudi vzgoje. Vsi drugi morajo k sorodnikom. Očetje včasih prispevajo za njihovo vzgojo in prehrano z denarjem in darili. Prisiljeni jih pa v to nihče ne more. Čim se žena postara je seveda v haremu odveč. Vendar je pa ne zapode. V haremu je poskrbljeno za njo, da lahko do smrti mirno in brez skrbi živi.

Človek in ritem narave

Luna močno vpliva na vse življenje na zemlji

Človeško življenje se razvija v velikem kompleksu ritmično tekočih naravnih procesov. Krozjenje zemlje nam prinaša dan in noč, obnem pa tudi letne čase. Kako reagira človek na te naravne procese? Ali kaj vplivajo nanj? V časih ko je doseglo individualistično pojmovanje višek, torej pred kakimi 50 leti, je veljal človek za od zunanjega sveta neodvisno delujoči sistem, čeprav se ni ničesar vedelo o pravih teh funkcij. Zdaj pa nasprotno medicina zopet pritrjuje možnost zunanjih vplivov po prastari ljudski modrosti preteklih stoletij.

Seveda pa tudi zdaj medicina nič kaj rada ne dopušta možnosti neposrednega zunanega vpliva na človeški življenjski ritem. Pravijo, da je vprav znak živga bitja, da morejo zunanji vplivi učinkovati samo posredno, da so torej praktično le pobuda, na katero odgovarja živo bitje po svojih notranjih pogojih. To se dokazuje na raznih rastlinah, ki kažejo značilno lego listov med spanjem ponoči. Izkazalo se je namreč, da zavzemajo isto lego listov v spanju rastline tudi, če so delj časa v temi.

Pustimo to ob strani, ker nam itak preostane dovolj zanimivih pojavov, ki kažejo na zvezo med človekom in naravo. Da ima luna velik vpliv na vse naše življenje na zemlji, so trdili že antični pisatelji, recimo Plinius. Nemški ženski zdravnik Carus je

ugotovil že leta 1847, da se je ob naraščajoči luni rodilo več dečkov, pri pojemačji pa več deklic. Kmetje vedno znova trdijo, da je treba sejati žito nekaj dni pred sčipom. Mnogi gozdarji pazijo na to, da se seka les ob določenih luninih fazah. Celotekateri tehniki trdijo, da ob luninem svitu ostrina britve otopi.

Presenetljiv je pa vpliv lune na nekatera nižja živa bitja. V Rdečem morju živi vrsta morskih ježev, ki drste samo ob polni luni. Črv palolo v Črnem morju ima celo kolektor v telesu. Samo dvakrat v letu v oktobru in novembru v točno določenih nočeh pred polno luno se dvigne na morskogladino, kjer domačini love te črve in jih jedo kot posebno poslastico.

Kar se tiče človeškega telesa so dokazali nemški zdravniki, med njimi von Euler in Jores, 24urni ritem njegovih funkcij zlasti glede živčnega sistema jeter in izločanja ledvic. Po Krötzu dosežejo sploh vse okrožne funkcije svoj višek ob šestih zvez, svojo najnižjo točko pa med 2. in 4. uro ponoči. Znanost Stockmannova zahteva, naj hodimo spat mnogo pred polnočjo, dobi v te ugotovitvah svojo upravičenost. Za živce je kritičen čas okrog šestih zvez. Nervozni ljudje bi ne smeli v kritičnih popoldanskih urah storiti nobenega važnega sklepa.

Kavčuk v Abesiniji

Italijanski interesi so glede sintetičnega kavčuka nekam čudno rezervirani, češ da vprašanje pridelovanja kavčuka na italijanskih tleh še ni končno rešeno. Poskusi saditi drevo guayulu, ki daje kavčuk na Sardiniji, Tripolisu in na Siciliji se niso izjalovili. Mnogo zanimivejši so pa poskusi gojiti pravo kavčuk prinašajoče drevo (hevea brasiliensis) Na nekaterih skrbno izbranih krajih Abesinije poskusna polja so uredili na treh krajih z različnimi klimatičnimi pogoji, in sicer pri Gambeli, 600 m nad morjem, pri Gobbo 1.300 m nad morjem in pri Saggi 1.250 m nad morjem. V vseh teh krajih so posadili naravnost v zemljo seme ne pa sadik. Zato je zelo pomembno, da jih je povsod vzklilo 60 do 70%.

Rastline so zdaj stare 2 leti. Čeprav jim ne gnoje rasto normalno in se počutijo dobro, kakor na plantazah v Holandski Indiji. Sema sicer vzklile bolj v višjih legah, vendar pa vse kaže, da bodo drevesa najbolje uspevala na ozemlju Gambela, kjer so zrasla v enem letu 175 cm, v drugih dveh krajih pa samo 60 cm. Ti poskusi vzbujajo upanje, da bodo v Abesiniji v dobljenem času ustanovljene velike plantaze kavčuka in Italiji ne bo več treba uvažati sirov kavčuk iz inozemstva. Seveda bo tre-

ba še malo počakati, kako bodo rasla drevesa dalje.

Škrlatinka in roditeljska kri

Pred leti so učenjaki dognali, da lahko roditeljska kri reši otroke, ki jih je napadla škrlatinka. Vsi odrasli ljudje imajo namreč za seboj spaln bolezni večina v zelo lahki obliki. Zato je v njihovi krvi zaščitno sredstvo proti tej bolezni. Zadoštuje vzbrizgniti otroku v mišičevje nekaj roditeljske krvi. Ni je treba vzbrizgati v žile in tudi krvne skupine otrok in staršev ni treba pri ugotavljanju. V mišice vzbrizgana kri prinaša ne samo zaščitne snovi, temveč poživljuje tudi vse organizem, kar je zdaj zelo važno tudi pri raznih drugih boleznih tudi ne nalezljivih.

Pri septičnih boleznih se delajo uspešno krvne transfuzije navadno neposredno v žile. Češki zdravnik dr. Fiala je v takih primerih vzbrizgaval kri zdravih odraslih v mišice bolnih, in navadno je že čez dva dni opazil znatno izboljšanje, kakor da so se zdržile speče zaščitne lastnosti organizma. Izhajajoč iz tega dognanja so zdravniki vzbrizgavali zdravo kri pri različnejših komplikacijah bolezni, škrlatinke, pljučnici, vnetju srednjega ušesa,

Miss sex-appeal št. 1

Tako imenujejo v Ameriki solšno znano lepo filmsko igralko Hedy Lamar, ki smo jo že lani videli pri nas na filmskem platnu in sicer v filmu »Alžir«. Ta film je delala umetnica pri znameniti ameriški produkcijski družbi United Artists in sicer s partnerjem Charlesom Boyerjem. Ze tečaj so bile kritike polne hvale in umetnici so prerokovali prav vse še mnogo slavnostno kariero. Njena slava pa je še narasla, ko je dosegla angažma pri družbi Metro Gold-

vyn Mayer. Pri tej produkcijski družbi, pri kateri delajo največje filmske zvezde, kakor Greta Garbo, Norma Shearer, Joan Crawford, Jeanette MacDonald, so seveda za lepo umetnico našli prav kmalu primeren snov za prvi njen film. Za partnerja so ji izbrali ljubljence filmske publike, šarmantnega Roberta Taylorja in z njim je torej izdelala družbo prekrasn film »Kraljica tropskih noči« — krasen, pretresljiv ljubavni roman v okviru orientalske eksotičnosti. Hedy Lamar igra v njem orientalsko princeso Manon. Slika nam pred očuje Hedy Lamarr — miss Sexappeal št.

1 in Roberta Taylorja — najidealnejši ljubavni par filmskega platna.

Film »Kraljica tropskih noči« je bil v Beogradu in Zagrebu sprejet z velikim navdušenjem in nadejamo se, da bo tudi v Ljubljani prišel kmalu na spored.

Iz Kranja

Telovadno akademijo priredi Sokolsko društvo v Strazišču v nedeljo 15. t. m. ob pol 20. uri v Sokolskem domu, v službu lepega vremena pa se bo akademija vršila na prostem pred domom. Na akademiji bodo sodelovali vsi oddelki. Predprodaja vstopnic v trgovini br. Omara.

Tatvine v okolici Gornje Radgone

Dober plen vlomilcev — Ciganska tolpa na delu

Gornja Radgona, 10. septembra
V noči od ponedeljka na torek so tatovi vlomili v gosposko hišo vinogradnika in kavarnarja Karla Pratscherja iz mesta Radgone na Polihah pri Gornji Radgoni. Vlomilci so z velikim lesenim drogrom raztrgali železen kriz na enem oknu ter se skozi to okno splazili v hišo. Po sobah in shrambah so vse prebrskali ter odnesli s seboj precej perila, nekaj obleke, posteljnine in konzerv ter drugih dobrot, ki jih je imel lastnik pripravljene za bodočo trgatve. S tem je itak precej bogatim plenom pa se vlomilci še niso zadovoljili. Šli so k sosednji gosposki hiši notarja Hinka Požuna iz Gornje Radgone, ki je od Pratscherjeve oddaljena le nekaj sto metrov na Polihah. Pri Požunu so vdrti tudi skozi okno v spalnico, od koder so odnesli precej posteljnine, kakor rjuhe, odeje, perilo in obleke, med tem ko ostalih sob, ki so bile zaklenjene, niso obiskali in prebrskali, iz česar se da sklepati, da so bili ali preganjeni ter jim je bil čas že pčilo odmerjen, ali pa so bili že z nabrano zalogo preobremenjeni. O tem priča tudi dejstvo, da so spetoma izgubili ali odvrli precej ukradenega blaga. Skupna škoda presega znesek 10.000 din. Za vlomilce ni sledu.

Nekaj dni prej je bilo vlomljeno pri posestniku Jakobu Roškarju v Zbigovcih, kjer je bil iz zaklenjene sobne kredence ukraden zlat prstan, pri sosedih Magdaleni

Krajevna protituberkulozna liga je razdelila med svoje štiri varovance 600.— din kot nagrado za čista in higijenska stanovanja. Te nagrade so bile razdeljene v počastitev spomina umrlega dolgoletnega odbornika g. Josipa Cvara.

Kino »Narodni dom« predvaja v petek, soboto in nedeljo ob običajnih urah film Jeanne Doré.

Kino v Strazišču predvaja dva filma od 13.—16. t. m. »Brezdomci v frak« in »Maryša« z dodatki, tednikom, dvodejanko in s številnimi predbojavnimi.

Granitirji so se preselili: 67. štab pogranične čete se je preselil iz Narodnega doma v hišo g. Holchakerja na Mestnem trgu.

Iz Trbovelj

SK Amater: SK Maribor, Trboveljski Amater bo imel v nedeljo ob 16. uri na svojem igrišču v Trbovljah za protivnika drugega najresnejšega kandidata za prvaka v Slovenski ligi. Sodec po nedeljski zmagi Amaterja nad SK Ljubljano, bo tekma v Trbovljah nad vse zanimiva in napeta. Trboveljčani bodo morali zopet zaigrati s sreem in poštvalnostjo, če bodo hoteli doseči vaj časten rezultat. Njihova precej številna publika jih bo v tem stremeljenju gotovo tudi v nedeljo podprla.

Požar pri Celju

Celje, 12. septembra.
Danes okrog 10.30 dopoldne se je vnela lesena stanovanjska hiša cinkarniškega delavca Antona Šajnerja v Košnici pri Celju. Požar je nastal zaradi pokvarjenega dimnika ter se je hitro razširil na vso hišo in na hlev poleg hiše. Domačim se je posrečilo rešiti le nekaj pohištva in obleke, vse ostalo pa je zgorelo. Ogenj je uničil tudi veliko zalogo krme, ki je bila spravljena nad hlevom. Škoda znaša okrog 20 tisoč dinarjev. Na kraj požara so kmalu prispeli celjski gasilci, ki se jim je do 15. posrečilo požar docela pogasiti.

Lisca dobi v nedeljo elektriko

Zidani most, 11. septembra
Planinska postojanka na Lisci dobi v nedeljo električno razsvetljavo. Napeljava bi morala biti že davno končana, pa sprčo pomanjkanja električne žice to ni bilo mogoče vse do zadnjega. Leseni drogovi so že vsi postavljeni prav do koč. Ta teden delavci napeljujejo po njih žice, v nedeljo pa bo na Lisci priključena zgoraj elektrika, na kar opozarjamo vse ljubitelje planin.

Koča na Lisci ima 947 m nadmorske višine; najbližje in najpripravnejše izhodišče je s postaje Breg pri Senci. Koča ima 27 prenočišč. Poleg dobre kuhinje je na razpolago izvrstna kapljica z Bizelskega.

Lisco posejajo vsako nedeljo številni Zagrebčani, pa tudi Zasuanci in Celjani, pogrešamo samo Ljubljance, ki še vse pre malo poznajo naš planinski raj na Lisci. Zeleniške zveze so zelo ugodne. Najpripravnejši je jutranji vlak, ki odhaja ob 5.30 iz Ljubljane in je še pred osmo uro na Bregu, odkoder je komaj dve uri hoda na Lisco.

sko. Do vasi Razbor je lepa avtomobilska cesta, ki vodi mimo graščine Ruda, kjer ima graščak inž. g. Uhlir svoje »Umetniško propagando«, ki izdaja vsako leto na tisoče lepih slovenskih knjig. Od Razbora do koč na Lisci je samo še 50 minut! Pri lepem sončnem dnevu kakršne je bil v nedeljo, se vam nudi tu krasen razgled daleč naokoli. Znani prof. Orožen, ga je prav lepo opisal v planinski knjigi. Priporočamo vsakomur, da prečita te zapise.

V nedeljo pojdemo vsi k otvoritvi elektrike na Lisci! Prijazna oskrbnica nas bo postregla z vsemi dobrotami. Cene so zmernne, postrežba pa prvovrstna.

R. B.

Iz Gornje Radgone

Poslovanje meroizkusnega urada v Gornji Radgoni. Za zadnje četrtletje je določen pregled in žigosanje sodov in mor v Gornji Radgoni in sicer v dneh: 7., 8. in 9. oktobra, 7. novembra in 9. decembra, na kar se opozarjamo interesi.

Samomar. V Polihah pri Gornji Radgoni se je obesil posestnik Franc Praindl. Kor so med pokolnikom in svoji vdalo nesoglasja, se domneva, da je šel prostovoljno v smrt radi domačih razmer.

Svečana otvoritev petanjskega mostu bo 22. t. m. ob 10. dopoldne. Cestni odbor ter v poštve prihajajoči občini Radenci in Petalci so pričeli s pripravi, ki so v polnem teku. Kakor doznavamo, se namerava svečano otvoriti in blagosloviti mostu udeležiti tudi ban dr. Natlačen.

Daniel Lesnec

Krinka ljubezni

Roman

Gaetana de Ferneuse je deloma slutila kaj se godi v duši njenega sina... Saj je zato ni ljubil nič manj. O tem je bila prepričana. Njena gotovost je bila presladka, da bi tvegala nevarnost iskati kaj drugega, v tej mladi razburjeni duši.

Herve se je pa kmalu otrese teh misli. — Morali ste se za nekaj odločiti, mati. Čas je že, da izvem vaš sklep.

— Ali še ljubite Michelino? — je vprašala Gaetana. Nalast je počakala s tem vprašanjem in odgovorila ga je s slavnostnim glasom.

— Da, je odgovoril mladenič odločno. — In jo še vedno hočem vzeti za ženo?

— Da.

Oba sta obmolnila. Čez nekaj časa je Herve zamrmral:

— Ah sem vas razil, mati? Vaša osveta... — Moja osveta... — ga je prekinila. — Še nekaj časa sta molčala.

Gaetana de Ferneuse je videla, kako strašno je lepi obraz njenega sina prebledel.

— Ali tako slabo poznaš moje srce. Otrok moj? Potrebna je pravičnost, izpolnjena bo. Toda osveta?

Iz njenih oči je odsevalo nekaj olajšanju podobnega. Ali je bilo to sočutje, ponos, krščansko usmiljenje? Kako to, da se je bila povzpela nad čustvo, ki so ga njena ustna zaničljivo odklanjala? Ne da bi dolgo razmišljala o vzroku, je znova povzela besedo:

— Kaj sem hotela s tem doseči, Herve? Mar ne veš? Vnema, s katero sem šla za resnico, čeprav sem pri tem tvegala tvoje življenje kot edini svoj zaklad, je vzbudilo v meni dvojno nepremagljivo hrepenenje. Hotela sem se prepričati, da ti nisi Michelin brat, da bi lahko potem omogočila tvojo srečo in...

Ni izgovorila svoje misli do konca. Ni izrazila z besedami svojega drugega hrepenenja, da bi ušla omami ljubezni, je oživljala prestrašene sanje njene mladosti, ljubezni, ki bi jo bilo prineslo naključje usode. Strašna zmota, nič manj strašna dvomi, če je treba dvomiti. Mar ni bilo trenutka, ko se je bila malone že odločila sprejeti jo v svojo naročje sleparja, čigar krinka ljubezni jo je omamljala s čudežno iluzijo? Iz tega neozdravljivega pekla se je hotela za vsako ceno rešiti.

Njen sin ni mogel uganiti, kar mu je bila zamolčala. Njegove misli se pa tudi niso ukvarjale s tem, ko je izgovorila Michelino ime, ji je v globoki hvaležnosti poljubil roko.

— Ah, tako sem se ball

— Česa?

— Da bi mi ne dovolili vzeti za ženo hčere tega moža.

— Mar je ona odgovorna? — je vprašala Gaetana.

— Nikakor ne, gotovo ne!

— A ti, moj sin, mar si ti odgovoren za ljubezen, ki si jo pustil nedolžno rasti v svojem srcu. Ali jo moreš iztrgati iz njega? Ali moreš povzročiti najhujšo bolelost dekletu, ki ti je poklonilo vse svoje zaupanje in vso svojo nežnost. Mar bi ne bil to dvojen zločin in tudi dvakrat nemogoč zločin? Niti Michelina niti ti ne spadata namreč med ljudi, ki se izpreminjajo.

— O, mati! — je vzkliknil Herve, drhteč od radosti. — Ali je to vaše prepričanje?

— Mar moreš dvomiti o tem?

— Ah, — je dejal mladenič. — Slišal sem glasove, tako strašne glasove na dnu svoje vesti. Eden mi je klical, da sem sin tistega, čigar zemске ostanke smo našli pokopane tam v puščavi. Če bi bili slišali ta glas tudi vi, mati, kaj bi mogli jaz odgovoriti?

Grofica de Ferneuse je odgovorila s toplo vljudnostjo:

— Otrok moj, na tebi je ležeče, da izpolniš dolžnost ljubezni. A mar nima ta dolžnost prednosti pred dolžnostjo strasti, četudi bi se to nalagalo tvojemu sinovskemu srcu?

— Če mi ne nalagate te dolžnosti Vi, — je dejal, — priznavam, da me nobena višja pobuda ne

more napotiti k temu. Kakor Vi si želim tudi jaz, da bi bilo pravici zadoščeno. Toda človeška sodišča bodo že poskrbela za to. Če bi osebno nastopil kot borec proti tistemu možu — Herve je dvignil roko proti gradu Valcor — bi s tem onemogočil zakonsko zvezo z njegovo hčerko. A za koga naj bi bil borec? Vezi, ki me vežejo z žrtvo, so tajna med vami in bogom. Ne morem neposredno nastopiti v tej drami. To bi pomenilo tvegati čast matere, ki jo obožujem, da bi osvetil očeta, ki ga nisem poznal.

Grofica de Ferneuse se je nasmešnila pri teh besedah. Pričakovala je, da jih bo sin izgovoril. To je bilo človeško, to je bilo naravno, bilo je pravično. Da bi osvetil tega Renauda de Valcora, o katerem so mu prepoznali povedali, da ima od njega svoje življenje, ni mogel Herve žrtvovati svoje ljubezni in sreče svoje oboževane neveste. Ali bi storil to, če bi ga prosila mati? Morda. Ona, ki je ljubila, kakor je ljubil on, pa tega ni zahtevala.

Mladi grof je znova povzel besedo.

— A zdaj, s kakšnim sredstvom dovršiva delo? Na vse zadnje je vendarle treba, da zadene lopova kazni, da izgine. Nočem se poročiti z Michelino, dokler ne bo Valcor poražen, dokler ne bo v naših rokah. Niti belic tega gnusnega bogastva ne sme omadeževati ročice, ki jo hočem za vedno stisniti v svoji roki.

Grofica de Ferneuse je molčala. Herve je nadaljeval počasi:

— Ne moreva pa ovaditi tega lopova. Ovadaštvo ni najina stvar.